

**BREZPLAČEN OGLED
INFORMATIVNI PREDRAČUNI
NEPOSREDNA PRODAJA**

TRST - Ulica Cologna 34 - tel/fax 040.573037

25. april: danes
osrednja
svečanost v Rižarni
in še nekaj
drugih
slovesnosti

V Tržiču poklon žrtvam na delu

**MULTIFUNKCIONALNE TUŠ KABINE
MASAŽNE KOPALNE KADI
KOPALNIŠKA OPREMA**

TRST - Ulica Cologna 34 - tel/fax 040.573037

Primorski

dnevnik

PETEK, 25. APRILA 2008

št. 99 (19.189) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it/>

e-mail: redakcija@primorski.it

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 €

CENA
V SLOVENIJI 0,80€ (191,71 SIT)

9 771124 666007

Vsi skupaj
v Rižarno,
s pesmijo
osvoboditve

SARA STERNAD

In spet je pred nami 25. april. Dan osvoboditve in zmage nad nacifašizmom, dan zmagovitih odporniških dejanj nad uničevalnim strojem, ki je tudi mnoge Slovence izbrisal, izselil, poslal na prisilno delo ali v taborišča smrti.

Letošnji dan odpornišтва mineva ob zavesti, da se v tej državi, v kateri bi radi nekateri celo ukinili današnji praznik, nekaj le premika. Počasi, pa vendar se. Upanja nam vlivajo sicer mali, a vendar nadvse pomembni dogodki, kot je razprodan italijanski prevod romana Nekropola pisatelja Borisa Pahorja; uspeh, ki sta ga taboriščna zgodba in seveda njen avtor požela vzdolž celotnega italijanskega polotoka. Po njegovih sledih si utira pot druga Tržacanka, zgodovinarica Marta Verginella, ki se v svoji knjigi Il confine degli altri pogloblja v fašistično zatiranje Slovencev in obravnava italijanskim bralcem premalo poznano fašistično obdobje v naši deželi. Ob njej se je pred časom pojavila še zgodovinarica Alessandra Kersevan s svojo publikacijo Lager italiani, ki razgalja fašistične zločine in odkriva resnico o številnih italijanskih taboriščih. Morda gre le za občutek, za iluzijo, da so naši sodržavljani končno le dobili priložnost pogledati skozi okno, ki se odpira tja, kjer živimo ob njih tudi Slovenci.

Svojo prisotnost bomo kot vsako leto dokazali tudi danes v Rižarni, kjer bomo s slovensko besedo počastili žrtvovanje naših dedov in podkrepili vrednote, za katere so padli. Naš glas naj se torej pridruži Tržaškemu partizanskemu pevskemu zboru pri priljubljeni himni italijanskega odpornišтва Bella ciao in dugih pesmi, ki znajo napolniti srca vseh prisotnih s presunljivo sporočilnostjo odpora, z močjo svobode, enakosti, bratstva in solidarnosti. Potrebno je, da nanje ne pomislimo samo danes.

LJUBLJANA - Po volitvah v Italiji in Furlaniji-Julijski krajini

V novih razmerah ne sme priti do korakov nazaj

Rupel sprejel Blažinovo, Kocijančiča in Gabrovca

BANKE - Na sinočnjem občnem zboru v Zgoniku

ZKB ob stoletnici podarila priznanja in odlične rezultate

ZGONIK - Letni občni zbor članov Zadrúžne kraške banke (ZKB) je bil sinoči v Športno-kulturnem centru v Zgoniku še posebno slovesen, saj je potekal v jubilejnem letu slovenske banke, ki obhaja stoletnico delovanja. Ob tej priložnosti je banka nagradila svo-

je dolgoletne člane in nekdanje upravitelje, starosto slovenskih književnikov Borisa Pahorja pa so razglasili za častnega člana banke (**na posnetku Kroma**).

Kot so naši bralci že izvedeli iz pogovora s predsednikom ZKB Sergijem

Stancichem, je banka lani poslovala zelo uspešno, zato so člani poslovne račune odobrili še posebno prepričano. Naslednjič pa se bodo srečali ob še lepši priložnosti, in sicer čez dober mesec na križarjenju po Jadranu, ki jim ga ob stoletnici poklanja njihova banka.

LJUBLJANA - Z novima vlada-ma v Rimu in v Furlaniji-Julijski krajini ne sme priti do korakov nazaj v odnosu do slovenske manjšine. Tako razmišlja Slovenija in tako razmišlja-jó tudi senatorka Tamara Blažina in deželna svetnika Igor Kocijančič in Igor Gabrovca, ki so se v Ljubljani srečali z zunanjim ministrom Dimitrijem Ruplom.

Vodja slovenske diplomacije računa, da bo za novega italijanskega zunanjega ministra izbran Franco Frattini, od katerega si Slovenija in tu-di manjšina nadejata podpore in dobre-ga sodelovanja v prihodnje.

Na 5. strani

Pomlajeno vodstvo Kmečke zveze

Na 4. strani

Okusi Krasa navdušili Koroško

Na 4. strani

Toliko pričakovana gliserja nista zaplula

Na 10. strani

Režiser Martin Turk gre na canneski festival

Na 15. strani

Obnova mestnih jeder na Goriškem

Na 16. strani

Klop o odnosu mladih do politike

Na 26. strani

GRILLO - Proti zakonu za založništvo

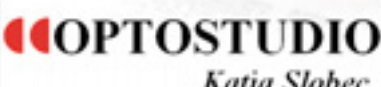
Dragi Beppe ...

Naše uredništvo je pisalo priljubljenemu komiku in agitatorju

TRSt - Današnji dan so Beppe Grillo in njegovi somišljeniki proglasili za »V2-day«: po vsej Italiji bodo danes zbirali podpise za odpravo zakona, ki predvideva javno financiranje tiska. Na »črni listi« priljubljenega komika in agitatorja ljudskih množic se je znašel tudi Primorski dnevnik, zato smo se v uredništvu odločili, da mu v daljšem pismu obrazložimo specifiko in vlogo našega časopisa. Dvojezično pismo smo naslovili na njegov blog, slovenski prevod pa v celoti objavljamo v današnji številki.

Na 2. strani

Katja Slobec

optika optometrija
kontaktne leče

**očala za otroke
in odrasle**

*specializirani v
progresivnih lečah*

SEIKO RODENSTOCK

seven

SWISSFLEX

ulica Carsia 45/2A Opčine
telefon: +39-040-214561

Lekarna

All'Igea

Ulica Ginnaštica, 6
tel. 040/772148

Od leta 1968 družina Tomsich
nudi vse potrebne usluge in
popolno zalogo zdravil, homeopatije,
kozmetike in prehranskih dopolnil.

**Odperti smo tudi
DANES, V SOBOTO
IN NEDELJO
od 8:30 do 13:00 in
od 16:00 do 20:30**

Od 20:30 dalje
smo dežurni samo
s predstavitvijo nujnega
zdravniškega recepta

Železnina Terčon

plissé

NABREŽINA 124
tel. 040 200122

L'AGRARIA

**AGRONOM
GIORDANO RIOSA**

Več kot dvajset let izkušenj zagotavljajo
najvišjo kakovost po najbolj ugodni ceni

SVETOVANJE IN SERVIS

Semena, krma, fitokemija, enologija
ornitologija, plastika
vse za vrtnarstvo in hortikolturo

**MOTORN
KOSILNICA**

od 55,00 €
in od 150,00 €

**MOTORN
ŽAGA**

od 89,00 €
in od 150,00 €

**MOTORN
TLAČILKA**

od 255,00 €

MOTOKULTIVATOR

od 950,00 €

**ŠKARJE
ZA ŽIVO MEJO**

od 49,00 €
in od 300,00 €

**PLINSKI
ŽAR**

od 94,00 €

**SESALNIK
PUHALNIK
ZA LISTJE**

od 57,00 €

**PARKOVNI TRAKTOR
Z MOTORJEM HONDA**

od 1.500,00 €

PREKOPALNIK

od 265,00 €

AGREGAT

od 177,00 €

**VISOKOTLAČNI
ČISTILNIK**

od 118,00 €

MOTORNA KOSA

od 149,00 €

**BIO
DROBILNIK**

od 160,00 €

**REZALNIK
LESA**

od 280,00 €

2 LETI POPOLNE GARANCIJE ZA VSE STROJE

Državna cesta 14, le 500 m po mostu na Soči • Papariano di Fiumicello (UD), Tel. in faks 0431 968658 - Zaprto ob nedeljah in ponedeljkih

LJUBLJANA - Blažinova, Gabrovec in Kocijančič pri zunanjem ministru Ruplu

V odnosih do Slovenije in manjšine ne sme priti do korakov nazaj

Slovenija od novih vlad v Rimu in v FJK pričakuje spoštovanje vseh zaščitnih določil

LJUBLJANA - Slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel se je včeraj v Ljubljani sestal z novoizvoljenimi predstavniki slovenske manjšine v italijanskem senatu in v deželnem svetu. Odnose med Slovenijo in Italijo ter FJK so na srečanju ocenili kot dobre, predstavniki manjšine pa so ob tem poudarili, da pri tem ne sme priti do korakov nazaj. Rupel je v izjavi za javnost po srečanju s senatorko Tamaro Blažina ter deželniima svetnikoma Igorjem Kocijančičem in Igorjem Gabrovcem kot pomembno izpostavil, da ima slovenska manjšina v Italiji svoje predstavnike v glavnih ustanovah države.

Odnose med Slovenijo in Italijo je ob dejstvu, da sta državi skupaj v Evropski uniji in da so padle tudi fizične ovire, ocenil za tako dobre kot še nikoli v preteklosti. »Sodelovanja je veliko, odprtih vprašanj malo,« je dejal. Zato je izrazil pričakovanje, da se odnosi med državama ter med Slovenijo in FJK ne bodo spremenili na slabše, temveč le še na boljše.

To pričakovanje mu je na srečanju v sredo potrdil tudi dosedanj evropski komisar za pravosodje, svobodo in varnost Franco Frattini, ki naj bi v novi italijanski vladi postal zunanji minister. Kot je dejal Rupel, se glede na sredino srečanje lahko tudi manjšina nadeja podpore in dobrega sodelovanja v prihodnje.

Tudi senatorka Blažina je izpostavila, da je za manjšino pomembno, da so bili njeni predstavniki tudi tokrat izvoljeni tako v deželni kot v italijanski parlament. Kar zadeva zaščito narodne skupnosti, se manjšina po besedah Blažine nadeja, da po volitvah ne bo prišlo do nazadovanja, saj jo zagotavlja zakona tako v FJK, kot v Rimu.

Od novih vlad v Rimu in FJK pričakuje spoštovanje zaščitnih norm in udejanjanje tistih delov zakonov, ki še niso bili uresničeni. Njuno delo pa bodo po besedah Blažine ocenjevali brez predsodkov na podlagi konkretnih dejanj, bodo pa tudi v stalnem stiku s slovensko vlado.

Tudi deželni svetnik Kocijančič je poudaril, da bodo vlado v Rimu in FJK ocenjevali na podlagi uresničevanja zakonskih okvirjev. Za to si morajo prizadevati tudi manjšinski predstavniki, čeprav so sedaj tako na državni kot na deželni ravni v opoziciji.

»Korakov nazaj ne sme biti, ne v odnosih med Italijo in slovensko narodno skupnostjo kot tudi ne v relaciji med Italijo in Slovenijo,« se je s sogovorniki strinjal deželni svetnik Gabrovec. Kot je dejal, so zaradi tega Ruplu izrazili pričakovanje in skrb, da bodo na pomembnih strateških mestih v Italiji ljudje, »ki so po kulturi odprti in občutljivi na razvoj prostora«. Menil je, da so tudi v na volitvah zmagoviti desni sredini taki ljudje. Ob tem je omenil Frattinija, po njegovih besedah pa je tudi novi predsednik deželne vlade FJK Renzo Tondo zagotovil, da bo odprt do manjšine in razvoja odnosov s Slovenijo.

Na srečanju so govorili tudi o položaju Glasbene matice in o potrebi po večnamenskem centru v Benečiji. Glede nove rimske vlade se je bati političnega vpliva tržaške desnice, v deželni upravi pa bo za Slovence zelo pomembno komu bo predsednik Tondo poveril odborništvo za kulturo, šolstvo in jezikovne skupnosti. (STA-CR)

Od leve Igor Kocijančič, Dimitrij Rupel, Tamaro Blažina in Igor Gabrovec

BOBO

LJUBLJANA - Cankarjevo tekmovanje v znanju materinščine

Goriška dijakinja »zlata«

Costanza Aleksija Frandolic obiskuje klasični licej Trubar - S Cankarjevim zlatnikom jo bo obdaril predsednik Türk

Costanza Aleksija Frandolic, dobitnica zlatega priznanja

BUMBACA

LJUBLJANA - Costanza Aleksija Frandolic, dijakinja prvega liceja na zavodu Primož Trubar v Gorici, je med štirimi dobitniki zlatega Cankarjevega priznanja, ki jih bodo nagradili danes v Narodnem domu v Celju. Na prireditvi z začetkom ob 11. uri bo slavnostni govornik predsednik Republike Slovenije Danilo Türk. Poleg Costanze so si zlato priznanje prislužili še Janž Snoj iz Ljubljane, Urša Kac iz Slovenske Bistrice in Barbara Hüll iz Murske Sobote. Prvič v zgodovini tekmovanja v znanju slovenskega jezika bodo vsi štirje poleg zlatega priznanja prejeli tudi Cankarjeve zlatnike, ki bodo zableščali ob njihovih imenitnih spisih, podelil pa jim jih bo predsednik Türk.

Nagrada za goriško dijakinjo je obenem tudi priznanje za klasični licej Trubar in slovensko šolstvo v Italiji. Z goriškega liceja se je Cankarjevega tekmovanja udeležilo letos dvajset dijakov, najvišje med njimi pa se je povzpela Costanza pod mentorstvom profesorice Damjane Devetak.

VIDEM

Livon zavrnil trditve Sara in Collina

VIDEM - »Parlamentarca Ferruccio Saro in Giovanni Collino nista natančno pregledala računov in sta se nanašala na staro revizorsko poročilo. Primanjkljaja ni,« je povedal upravni direktor videmske univerze Daniele Livon v odgovor na navedbe Sara in Collina v zvezi s finančnim vodenjem univerze pod vodstvom rektorja Furia Hon-sella, ki je kandidat leve sredine za videmskega župana na nedeljski in ponedeljkovi balotaži. »Primanjkljaja v višini 2,7 milijona evrov o katerem govorita, enostavno ni,« je še dejal Livon in dodal, da Saro in Collino očitno nista dovolj pazljivo pregledala dokumentov, saj bi morala ob podatkih iz bilance za leto 2007 upoštevati poročilo nadzornega odbora za isto leto in ne predvidevanj za prihodnje leto, ki pa so jih člani nadzornega odbora tudi že popravili v pozitivnem smislu.

Saro in Collino sta v odzivu na Livonove izjave še enkrat poudarila, da so njuni računi točni in slonijo na podatkih, ki so jih pripravili na univerzi.

VOLITVE - Po nedavnem porazu

Demokratska levica gleda v prihodnost

VIDEM - Demokratska levica, ki je nastala iz leve struje nekdanjih Levih demokratov, želi ostati subjekt v sklopu združene leve. Na parlamentarnih volitvah je v sklopu Mavrične leve sicer doživela polom, v novem deželnem svetu pa jo bo zastopal Stefan Pustetto, ki bo član svetniške skupine Mavrične leve. Poleg Pustetta bosta skupino sestavljala še Igor Kocijančič in Roberto Antonaz, ki sta odraz Stranke komunistične prenov.

Pristaši Demokratske leve so na skupščini v Ronkah ocenili, da se morajo razni levičarski subjekti odkrito vprašati o volilnem porazu, morajo pa še naprej vztrajati na politični sceni. Na deželni ravni menijo, da je bil volilni program demokratske zaveze, kljub vsemu, dober program, pri katerem velja vztrajati. Komponenta poziva svoje somišljenike, da na nedeljskih in ponedeljkovih županskih volitvah v Vidmu brez oklevanja podprejo nekdanjega rek-

NOVOIZVOLJENI DEŽELNI SVETNIK STEFANO PUSTETTO

torja tamkajšnje univerze Furia Hon-sella (leva sredina), ki se bo v drugem volilnem krogu spoprijel z Enzom Cainerom, kandidatom desnosredinske koalicije.

Poraz na volitvah je povzročil hudo krizo v sklopu Demokratske leve na državni ravni. Koordinator gibanja, dosedanj minister za znanstveno raziskovanje in univerzo Fabio Mussi je namreč nepreklicno odstopil, nekateri vidni predstavniki pa razmišljajo o vstopu v Demokratsko stranko.

TRGOVINA - Novost so predstavili včeraj v Vidmu

V Palmanovi bo 8. maja zaživel Palmanova Outlet Village

VIDEM - Skupna površina 110 tisoč kvadratnih metrov, 90 trgovin, 2500 parkirnih, 500 neposrednih delovnih mest in 200 delovnih mest v povezanih dejavnostih (čiščenje, varnost ipd.) - to so izstopajoče številke nakupovalnega središča Palmanova Outlet Village, prvega tovrstnega »potrošniškega raja« v severovzhodni Italiji. Naložba v strukturo, projektirano v obliki naselja v lokalnem arhitekturnem slo-

gu, je vredna 80 milijonov evrov, izvedla pa jo je družba Promos iz Bergama s sodelovanjem avstrijske nepremičninske družbe Volksbank Real Estate in nekaterih zasebnih investorjev.

Palmanova Outlet Village ima strateško lego na križišču treh avtocestnih smeri, ki prihajajo iz Avstrije, Slovenije in Benetk. Nahaja se namreč ob izvozu iz avtoceste A4 pri Palmanovi, po kateri letno vo-

zi okrog 40 milijonov vozil. Outlet lahko tako računa na potencialni bazen okrog tri milijone kupcev.

Kupce bo od 8. maja naprej, ko je predvideno slovesno odprtje outleta, sprejelo okolje, ki se bistveno razlikuje od trgovskih središč, kakršnih smo vajeni. Stavbe so namreč nizke, največ enonadstropne, zgrajene po zgledu srednjeveških trgov, z uličicami in trgi, z lokalnim rastlinjem, drevesi in udobnimi otoki za pešce, da se bodo čutili kot doma. V trgovinah, ki so pravzaprav tovarniške prodajalne, čeprav se označujejo z angleško besedo outlet, pa bodo kupci našli optimalno razmerje med kakovostjo in ceno. V glavnem bodo na prodaj izdelki iz preteklih sezon, s cenami, ki bodo v primerjavi s tistimi v normalni ponubi nižje za 30 do 70 odstotkov. Poleg oblike in obutev bodo v outletu tudi trgovine s ponudbo za dom, za šport in prosti čas, kot seveda tudi bari, restavracije.

Na slovesnem odprtju 8. maja bo bota dogodka Elisabetta Canalis, ob 20. uri pa bo outlet odprl vrata za obiskovalce z izrednim nočnim odprtjem trgovin.

V »outlet naselju« (na posnetku ena od prodajal) je že skoraj vse nared za uradno odprtje

8. IN 9. MAJA - V času predsedovanja Evropski uniji

Ljubljana gostiteljica srečanja županov evropskih prestolnic

Vabljeni župani prestolnic članic EU, kandidatke za članstvo in držav iz prostora nekdanje Jugoslavije

LJUBLJANA - Ljubljana bo 8. in 9. maja gostila mednarodno konferenco županov evropskih prestolnic. Na srečanje so vabljeni župani 33 prestolnic iz članic EU, držav kandidatke za članstvo in držav, ki so nastale po razpadu nekdanje Jugoslavije. Na konferenci naj bi po napovedih sprejeli tudi deklaraciji, ki naj bi potrdili smernice za naprej. "Naša želja je, da nihče od županov ne ponavlja napak in da se učimo iz napak drugih," je na včerajšnjem brifingu za novinarje dejal ljubljanski župan Zoran Jankovič. Treba je iskati dobro prakso, je dodal in poudaril, da so mesta tista, ki lahko pokažejo, kako je moč sodelovati. Po njegovih besedah je velika čast za Ljubljano, da v času predsedovanja Slovenije Evropski uniji gosti župane evropskih prestolnic. "Od prestolnic smo pripravljeni prevzeti tisto, kar imajo dobrega, vendar pa ima tudi Ljubljana kaj pokazati," je še dejal ljubljanski župan. Stroški srečanja bodo po navedbah Jankoviča znašali okoli 100.000 evrov.

Večina srečanja bo potekala v mestni hiši, s čimer organizatorji po besedah vodje mestnega oddelka za mednarodne odnose Zdenke Šimonovič želijo poudariti, da je Ljubljana središče dogajanja. Vzporedno z mednarodno konferenco bo potekal Evropski forum 2008, na katerem bodo voditelji članic ter najuglednejši predstavniki institucij EU razpravljali o aktualnih vprašanjih, povezanih z odnosi v EU.

Prvi dan srečanja županov bosta potekali okrogli mizi, o vlogi prestolnic v medkulturnem dialogu in ustvarjanju aktivnega sožitja ter o odnosih med glavnim mestom in državo. V zvezi s tem naj bi župani tudi sprejeli deklaraciji. Zbrane naj bi nagovoril tudi predsednik republike Danilo Türk, medtem ko udeležba predsednika Evropske komisije Joseja Manuela Barrosa še ni potrjena. Zvečer pa bo na Pogačarjevem trgu koncert Slovenske filharmonije Evropa Ljubljani, Ljubljana Evropi.

Drugi dan, 9. maja, naj bi se župani udeležili slovesnosti ob ljubljanskem mestnem prazniku in dnevu Evrope. Ogleдали naj bi si tudi dogodek Evropska vas, ki ga pripravlja Osnovna šola Bežigrad, in se seznanili s projektom Razdeljeni bog - zgodbe iz različnih evropskih mest.

V Mestni občini Ljubljana želijo tudi pokazati bogat utrip mesta in vizijo za razvoj mesta. (STA)

Ljubljana bo v začetku maja gostila srečanje županov 33 evropskih prestolnic

LJUBLJANA - Predsednik Slovenije odlikovanje podelil včeraj

Danilo Türk z redom za izredne zasluge odlikoval Franceta Bučarja

LJUBLJANA - Predsednik Slovenije Danilo Türk je z redom za izredne zasluge odlikoval Franceta Bučarja. Kot je ob predaji odlikovanja povedal Türk, se je Bučar izkazal kot mož, ki izjemno ceni resnico in jo neumorno tudi išče. "Njegov odnos do resnice je bil vselej temeljna etična zapoved, ki ga je vodila skozi življenje in ki ga je naredila velikega," je dejal.

Türk se je Bučarja spomnil še iz časov, ko je bil študent prava, Bučar pa profesor na pravni fakulteti. Spomnil je, da so študentje v svojem lastnem prizadevanju za resnico "požirali" njegov knjige. "Nikoli ne smemo podcenjevati iskrene želje mladih ljudi, da resnico najdejo. In to je bilo v časih, ko je bila resnica pokrita z debelimi plastmi ideologije, doktrine in pot do nje ni bila lahka. Profesor Bučar je bil eden tistih, ki so s svojim delom, pisanjem in intelektualno prodornostjo dokazovali, da je resnico mogoče najti in jo je mogoče pokazati mladim," je dejal. In dodal, da je bil to izjemen prispevek, ki je vsej nje-

DANILO TÜRK

FRANCE BUČAR

govni generaciji ostal v večnem spominu. France Bučar je po prejemu odlikovanja poudaril pomen miselne osvoboditve in svobode duha. Ta je po njegovem izjemnega pomena tudi danes. Spomnil je, da problem današnje dvostrankarske ali dvopolne usmerjenosti naše družbe ni toliko vprašanje pritiska preteklosti, ampak vprašanje naše mentalne osvoboditve. "Svet namreč ni samo črno bel, svet ni samo levi in desni, ampak je veliko bolj pester in mnogostranski. Šele, ko smo osvobodili sebe, šele potem smo lahko dejansko za-

gledali svet v vsej njegovi lepoti in dejanski razsežnosti," je dejal.

Ugledni slovenski pravnik, 85-letni Bučar, je bil predsednik slovenske skupščine v mandatu 1990 - 1992, prvem po demokratičnih parlamentarnih volitvah. Dejavno je sodeloval v procesu nastanka samostojne slovenske države ter pri pisanju slovenske ustave, znan je po svojem političnem ter tudi po svojem publicističnem delovanju. Lansko leto je izšla Bučarjeva knjiga Rojstvo države - Izpred praga narodove smrti v lastno odgovornost. (STA)

Pester konec tedna v Lipici

LIPICA - Lipiška kobilara to soboto in nedeljo prireja Vikend konjev in tradicije. Prikazali bodo lov na lisico, v katerem bo v soboto od 10. do 12.30 ure sodelovalo 70 konjenikov, 20 psov in 10 kočij. Prireditelj bo spremljal lovski zbor iz Turina. Sledil bo prikaz tradicije podkovanja lipincev v kovačiji in vpreganja kočij, od 13.30 do 15.30 ure bodo na vrsti otroška lutkovna predstava Bicikleta in otroške ustvarjalne delavnice, prvi dan pa bodo zaključili ob 16. uri s skupnim nastopom lipiške klasične šole jahanja z glasbo v živo lovskega zbora iz Turina in Ensamble Guido Monaco iz Firenc z modernimi rogovi, bobni, trobentami itd. Nedeljski program se bo pričel ob 11. uri z mašo v dolini lurške matere božje, kjer bosta zapela gostujoča zbor iz Italije, na hipodromu pa bodo ob 12. in 16. uri predstavili sokolarstvo s sedmimi ptiči, lipincem in psi. Po mimohodu konjenikov (ob 13. uri) in prikazu tradicije podkovanja lipincev v kovačiji in vpreganja kočij (ob 13.30 uri) bo ob 14.30 uri v Lipico prišla tradicionalna konjska vprega furenga iz Vipave, ki bo po 9 urah vožnje pripeljala vipavsko vino, ki ga bo mogoče tudi poskusiti. Sledil bo prikaz lipiške šole jahanja ter sokolarstva.

V Lipici pa bo oba dni tudi tržnica domače obrti in običajev, poskrbljeno pa bo tudi za gostinsko ponudbo, v nedeljo pa si bom mogoče od 10. do 18. ure ogledati tudi nastopajoče ptiče (orla, sokole, tudi redkega belega polarnega sokola, puščavskega jastreba harris Halk, rdečerepega in orlovskega kragulja) ter istrskega hrta jelenarja kot največjo pasmo psov. (O.K.)

Natova pomorska bojna skupina v Koprskem zalivu

KOPER - V Koprski zaliv je včeraj priplula Natova stalna pomorska bojna skupina 2. Glavni namen obiska je vzpostaviti stik z gostitelji in predstavitev Natovih zmogljivosti. Skupino sestavlja šest ladij; turška poveljniška ladja TGC Sail-hreis, angleška fregata HMS Somerset, grška fregata HS Hydra, ameriški rušilec USS Gonzalez, nemška fregata FGS Niedersachsen in italijanska fregata ITS Euro. Natovo pomorsko bojno skupino 2 običajno sestavljajo ladje iz več držav, ki si med seboj izmenjujejo vloge. Te države so Grčija, Nemčija, Španija, Nizozemska, Italija, Turčija, Velika Britanija in Združene države Amerike. V Sloveniji bodo do 28. aprila, gre pa za načrtovan obisk skupine ladij, ki enkrat letno obiščejo vse države Sredozemlja in Črnega morja.

STV RAI - Drevi ob 20.50

Nemi kratkometražni film Ivana Gergoleta Ko ogenj ugasne

TRST - Danes bo večernemu televizijskemu dnevniku na STV RAI ob 20.50 sledila mesečna rubrika Slovenski film: na sporedu bo kratkometražec doberdobskega režiserja Ivana Gergoleta z naslovom Ko ogenj ugasne. Gre za nemi film iz leta 2006, ki so ga uspešno predstavili na številnih filmskih festivalih po Italiji, in prikazuje občutke bivše deportiranke v koncentracijsko taborišče ob raznih vsakodnevni dogodkih, ki pa jo vlepajo v spomine preteklosti. V njem nastopa Vilma Braini, ki je leta 1945 tri mesece preživela v nemškem taborišču Bergen Belsen. Kratkometražni film Ko ogenj ugasne je realizirala goriška Transmedia.

V nedeljo 27. aprila pa bo, prav tako po večernem televizijskem dnevniku približno ob 20.50, na sporedu celovečerni dokumentarni film Edi Šelhaus - Bil sem zraven, v katerem spoznamo življenjsko zgodbo letечеlega fotoreporterja in snemalca. Scenarij in režijo je podpisal tržaški rojak Jurij Gruden. Film iz leta 2007 je realizirala filmska hiša Arsmedia iz Ljubljane ob koprodukciji Radiotelevizije Slovenija in Kinoateljeja iz Gorice.

Dokumentarni film Edi Šelhaus - bil sem zraven bodo ponovili v četrtek 1. maja prav tako po televizijskem dnevniku.

KOBARID - Ribič iz Žalca v Soči ujel kapitalno postrv

Narasle in motne vode rek so najbolj primerne za dober ulov

KOBARID - V teh dneh, ko v Soški dolini ljubitelji ribolova obupujejo, se je 43 letnemu Zdravku Novaku iz Žalca nasmehnila sreča, saj je v Soči pod vasio Idrsko v neposredni bližini Kobarida ujel kapitalno soško postrv (na posnetku). Novak, ki sicer prihaja iz Žalca, je že vrsto let član Ribiške družine Tolmin in letno na Soči in njenih pritokih preživi okoli 20 dni. Pravi, da je Soča zakon in hkrati najlepša reka v Evropi, kar znajo povedati tudi številni tuji ribiči, ki jih v Soško dolino privablja gorska lepota s svojo smaragdno zeleno barvo in seveda avtohtona soška postrv. Novakova postrv je merila 90 centimetrov in tehtala nekaj več kot 8 kilogramov.

Ribiči znajo povedati, da je soška postrv izjemno velik zalozag za ribiča, saj jih je veliko težje ujeti kot druge vrste rib, poleg tega pa se je potrebno z njo pošteno boriti.

Novak se je na Soči znašel čisto po naključju, saj je bil na poslovnem obisku in se odločil, da kljub ne preveč obetavnim napovedi, dežju in visokem vodostaju reke, nekaj časa posveti tudi ribolovu. Kot pravi, je čas za lov kapitalnih rib prav obdobje večjih deževij, ko so reke narasle in motne, saj se tako velike ribe sicer povečini skrivajo v globokih tolmunih in iščejo zavetje pod skalami. Opo-

zarja pa tudi, da je ribolov v takšnih razmerah le za zelo izkušene ribiče in tudi veliko bolj nevaren kot v običajnih razmerah. V svojo dolgoletni ribiški karieri, ribič je namreč že od svojega 6. leta, je ulovil že nekaj večjih rib (1,90 m dolgega soma na Šmartinskem jezeru, pa 33 kilogramskega gofa v Jadranskem morju), vedno pa si je želel upleniti kapitalno soško postrv. In uspelo mu je. Ujeta postrv se je zadnje čase izdatno prehranjevala, saj so v njeni notranjosti našli 35 centimetrskega lipana in še več manjših ribic, s katerimi se tako velike ribe prehranjujejo.

Po ulovu je v skladu s pravili navdušen ribič poklical ribiškega čuvaja Roberta Svetičiča. Ta je povedal, da se je Novaku nekoliko tresel glas, zato ga je v prvem trenutku zaskrbelo, da se je kaj zgodilo, a ga je ta prepričal v nasprotno in svojo

živčnost in adrenalin utemeljil z novico o ulovu. V Ribiški družini Tolmin letos pričakujejo rekordno sezono obiska ribičev iz vsega sveta, med katerimi prevladujejo Francozi, za njimi so Italijani, na tretjem mestu pa Avstrijci, se pa zgodi in to vse pogostejše, da je na rekah v Soški dolini tudi vse več ribičev iz drugih kontinentov.

Carmen Leban

OSVOBODITEV - Predsednik republike včeraj sprejel borčevske organizacije in oborožene sile

Napolitano: Izpolniti obljubo, ki jo predstavlja 25. april 1945

S tem je posredno odgovoril na predlog Gustava Selve in drugih, da bi ukinili praznovanje

RIM - »25. april 1945, dan osvoboditve iz temnega obdobja nacifašizma in vojne, je obljubljal novo Italijo, resnično ustavo državljanov, dejansko demokracijo ter družbeni in ekonomski razvoj za vso državo. Danes smo izzvani k še večji zavzetosti za izpolnitev tiste obljube. Prav zaradi tega ne smemo pozabiti 25. aprila, datuma, ki ima za vse nas slovesen pomen. Zlasti mladim so poklicani, da se postavijo po robu novim oblikam avtoritarizma in integralizma, ki predstavljajo negacijo vrednot odporčnosti.« Tako je povedal predsednik republike Giorgio Napolitano, ko je včeraj na predvečer praznika osvoboditve na Kvirinalu sprejel predstavnike borčevskih organizacij in oboroženih sil z obrambnim ministrom Arturo Romom Parisijem na čelu.

Napolitano bo danes položil venec pred rimskim Oltarjem domovine na Trgu Venezia v spomin padlim v osvobodilni vojni, nato pa se bo udeležil slovesnosti v Genovi, simbolnem mestu partizanskega upora proti fašizmu. Državni poglavar se bo na tak način indirektno odzval na polemike, ki so se tudi letos razvile glede umestnosti obhajanja tega praznika.

Polemiko je tokrat posebno razvnel dosednji senator Berlusconijske stranke Ljudstvo svobode Gustavo Selva. Predlagal je ukinitvev komemoracij ob 25. aprilu, češ da gre »le za retorično in neresnično manipuliranje zgodovinskih dogodkov, saj si vse te časti uporništvu in partizani ne zaslužijo«. Na to izjavo se je že odzval voditelj levsredinske Demokratske stranke Walter Veltroni, ki meni, da je 25. april praznik vseh Italijanov, saj jim je bila takrat ponovno dana svoboda govora in mišljenja.

Sicer pa bodo mnogi praznik osvoboditve izpod nacifašizma bojkotirali indirektno. Tako je milanska županija Letizia Moratti, sicer predstavnica Ljudstva svobode, že dala vedeti, da se ne bo mogla udeležiti spominskih svečanosti »zaradi drugih obvez«.

Marsikdo se je tudi kritično obregnil ob komika in politika Beppe Grilla, da je izbral prav 25. april za prireditev drugega svojega »Vaffa-Dayja«, ki bo sicer namenjen svobodni informaciji. Osrednji shod bo v Turinu, kjer bo Grillo nastopil z vrsto gostov. Sicer pa bodo njegovi pristaši v Turinu in v drugih italijanskih mestih zbirali podpise za razpis treh referendumov, in sicer za ukinitvev časnikarske zbornice, za ukinitvev javnega financiranja časopisov in za ukinitvev tako imenovanega zakona Gasparri o radiotelevizijskem sistemu. Kot podrobneje pišemo na 1. in 2. strani današnje številke, bi drugi izmed predlaganih referendumov prizadel tudi Primorski dnevnik.

Predsednik Giorgio Napolitano govori na včerajšnjem sprejemu

ANSA

ALITALIA - Zaradi suma, da gre za nezakonito državno pomoč

Evropska komisija bo zahtevala pojasnila o premostitvenem posojilu

BRUSELJ/RIM - Evropska komisija sumi, da je načrt italijanske vlade za pomoč letalski družbi Alitalia dejansko državna pomoč, zato bo od Italije zahtevala dodatne informacije in pojasnila. »Obstajajo dvomi o naravi ukrepov in želimo več podrobnosti,« je včeraj v Bruslju dejal tiskovni predstavnik komisarja za promet Michele Cercone.

Italijanska vlada je letalski družbi Alitalia v torek odobrila 300 milijonov premostitvenega posojila, v sredo pa je o svojih ukrepih obvestila Evropsko komisijo. Odločitev je sprejela vlada v odstopu pod vodstvom Romana Prodi, pomoč družbi pa zagotavlja tudi bodoči premier Silvio Berlusconi. Italijanska stran trdi, da posojilo temelji na komercialnih pogojih, je povedal Cercone. Evropska komisija sumi, da ni tako, zato bo v prihodnjih dneh pisala italijanskim oblastem in jim sporočila, da ima »določene dvome«, je dodal.

Premostitveno posojilo naj bi bilo izplačano do konca leta, vendar so v

Bruslju nakazali, da denarja naj ne bi bilo mogoče izplačati, dokler ne bo jasno, za kakšno pomoč gre. »Ali gre za državno pomoč ali ne, to je zdaj vprašanje,« je razpravo o tem, ali bo denar izplačan ali ne, povzel tiskovni predstavnik komisije Johannes Laitenberger. Če gre za državno pomoč, denar ne sme biti izplačan, dokler te pomoči ne avtorizira Evropska komisija, je dodal.

Italijanska vlada je v odzivu na zahteve Bruslja včeraj sporočila, da bo zahtevane informacije o posojilu Evropski komisiji posredovala v desetih delovnih dneh. Sicer pa je včeraj irska letalska družba Ryanair izrazila prepričanje, da je vladno posojilo Alitalii nelegalno, in napovedala, da bo v tem smislu vložila priziv na evropske oblasti.

Medtem pa se je včeraj začelo sočenje med vodstvom Alitalie in sindikati okrog načrta »preživetje-tranzicija«, ki ga je pripravil prejšnji predsednik družbe Maurizio Prato in predvideva obsežno krčenje osebja.

Nova vlada mora ohraniti lani dosežene rezultate

NEW YORK - Hitre akcije na davčnem področju za ohranitev doseženih rezultatov in strukturne reforme za gospodarski razvoj so ukrepi, ki jih mora sprejeti Italija, če hoče zmanjšati deficit. To je nasvet, ki ga je novi italijanski vladi včeraj dal glasnik mednarodnega denarnega sklada Masood Ahmed. Med »urgentnimi potrebami države« je zaščita dobrih rezultatov, ki jih je italijanska vlada dosegla v letu 2007, je povedal Ahmed. Stanje se v letu 2008 stalno slabša in se bo zadolžitev večala, je dodal in v zvezi s krizo družbe Alitalia povedal, da je treba rešitev iskati na trgu.

Fiat v prvem četrtletju vnovič z dobičkom

MILAN - Družba Fiat je v prvem letošnjem četrtletju ustvarila 427 milijonov evrov čistega dobička, kar je 14 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. To je že trinajsti zaporedni četrtletni dobiček družbe in je višji od napovedi analitikov. Prihodki od prodaje so v obdobju od januarja do konca marca dosegli najvišjo vrednost v zgodovini. Povzpeli so se na 15 milijard evrov, medtem ko so v enakem lanskem obdobju znašali 13,68 milijarde evrov.

Protiglobalisti niso odgovorni za nasilje v Genovi

COSENZA - Porotno sodišče v Cosenzi je včeraj oprostilo 13 pripadnikov protiglobalističnega gibanja v okviru t.i. Rete del sud, ki so bili obtoženi združevanja v prevratniške namene. Obtožba se je nanašala na znana dogajanja med vrhom najbolj razvitih držav G-8, ki je bil leta 2001 v Genovi. Javni tožilec Domenico Fiordalisi je za skupino zahteval obsodbe na skupno 50 let zaporne kazni, češ da naj bi bili organizirali nasilne akcije. Med obtoženimi sta bila tudi bivši poslanec Francesco Caruso in vodja organizacije Tute bianche Luca Casarini.

Skrivnosten dvojni umor v vili blizu Verone

VERONA - V kraju Lugagnano di Sonna, blizu Verone, sta zakonca v lastni vili dočakala srhljivo smrt. Neznanec je 60-letnega Luigi Mecheja in 57-letno Luciano Rambaldo pokončal s številnimi močnimi udarci po glavi, pri čemer je uporabil predmet, ki ga preiskovalci na kraju zločina niso našli. Do umora je najbrž prišlo v sredo, trupla pa je našel vnuk umorjenih, ki je prišel v vilo ob 1. uri ponoči. Preiskavo vodijo karabinjerji, ki baje izključujejo možnost rop, saj iz vile niso ničesar odnesli.

CERKEV - Včeraj v kraju San Giovanni Rotondo

Posmrtni ostanki Patra Pija na ogled vernikom Papež zaenkrat ne bo poromal v svetnikove kraje

SAN GIOVANNI ROTONDO - Večtisočglava množica vernikov iz Italije, pa tudi drugih krajev Evrope in sveta (od 10.000 do 15.000 ljudi), se je včeraj dopoldne zbrala pred novo cerkvijo sv. Pija na evharističnem bogoslužju, ki je predstavljalo začetek obdobja javne izpostavitve posmrtnih ostankov sv. Pija iz Pietrelcinne oz. Patra Pija, kot ga vsi imenujejo, ki bodo do septembra prihodnjega leta na ogled vernikom v steklenem relikviriju v kripti samostana Marije milostljive. Svetnikovo truplo so iz grobnice, kjer je počivalo štirideset let, dvignili 3. marca letos, pri čemer so ga za izpostavitve vernikom oblekli v kuto, ki so jo sešile redovnice klariše, na obraz pa so položili silikonsko masko, ki so jo izdelali strokovnjaki muzeja voščenenih figur iz Londona.

Mašo je daroval kardinal Jose Saraiva Martins, prefekt vatikanske kongregacije za zadeve svetnikov, ki je v svoji homiliji sv. Pija označil kot »svetnika ljudi« in pozval k sprejemanju božje skrivnosti v navzočnosti svetnikovega trupla, ob pogledu na katerega se je treba spomniti na vse dobro, ki ga je sv. Pater Pij storil. Škof Manfredonie, Viesteja in San Giovanni Rotonda Domenico Umberto D'Ambrosio pa je kardinalu Martinu izrazil željo, da bi papež Benedikt XVI. prišel na obisk v San Giovanni Rotondo. Romanje v kraje sv. Pija pa zaenkrat ni na programu papeževih dejavnosti, so sporočili iz Vatikana.

Na ogled svetnikovega trupla je včeraj čakalo več tisoč ljudi

ANSA

ZANIMIVOST Mussolinijeva se po časopisju ponuja za ministrico

RIM - Poslanka desnorsredinske stranke Ljudstvo svobode Alessandra Mussolini, sicer vnukinja nekdanjega fašističnega diktatorja Benita Mussolinija, je v osrednjih italijanskih časopisih objavila oglas, v katerem se ponuja za ministrski položaj. Oglas se glasi: »Kirurginja z večletnimi političnimi izkušnjami na državni, evropski in administrativni ravni, z odličnimi sposobnostmi za stike z javnostjo, obdarjena z močnim temperamentom, strokovnjakinja socialnih ved z odličnim znanjem angleškega in francoskega jezika, lepega izgleda se ponuja za položaj ministra z ali brez listnice. Samo resne ponudbe. Pogajanja so zaupna.« Oglas je naslovljen na bodočega premiera Silvia Berlusconijskega, sicer vodjo Ljudstva svobode. Kot je pojasnila, se je zanj odločila zaradi Berlusconijskega »nekontroliranega in paradoksalnega informiranja o morebitni sestavi vlade«.

ALESSANDRA MUSSOLINI

25. APRIL - Ob 63. obletnici osvoboditve izpod nacifašizma

Danes svečanost v Rižarni Po naših krajih vrsta pobud

Govorila bosta tržaški župan Roberto Dipiazza in repentabrski podžupan Marko Pisani

Delegacija tržaške Občine in Pokrajine je počastila tudi žrtve represalije v Ul. Ghega v Trstu (slika levo), padlih za svobodo pa so se včeraj spomnili tudi v Občini Repentabor (slika desno)

KROMA

Ob 63. obletnici osvoboditve bo na današnji praznik osrednja svečanost kot vsako leto v tržaški Rižarni, ki se bo pričela ob 11. uri s prihodom častne vojaške čete in praporov krajevnih uprav, kateremu bo sledilo polaganje vencev. V nadaljevanju bosta dijaka v slovenščini in italijanščini prebrala pesem Karla Destovnika Kajuha Materi padlega partizana in odlomke iz pisma protifašista Pietra Benedettija ženi Enrichetti pred ustrelitvijo. Osrednja govornika na svečanosti bosta letos tržaški župan Roberto Dipiazza v italijanščini in repentabrski podžupan Marko Pisani v slovenščini, sledili pa bodo tudi katoliški, judovski in srbsko-pravoslavni verski obred. Med svečanostjo in po njej bo pel Tržaški partizanski pevski zbor Pinko Tomažič, po uradnem delu pa bodo tudi odkrili ploščo z imeni občanov Občine Dolina, ki so v tem nacističnem taborišču izgubili svoje življenje.

To ne bo edina svečanost na današnji dan, potem ko so že včeraj delegacije Pokrajine Trst ter občin Trst, Milje in Repentabor položile vence k številnim obeležjem na krajih spomina. **Občina Milje** prireja tako danes svečanost

na Trgu Marconi. Ob 9. uri bodo položili venec k spomeniku Luigiju Frausinu v dvorani občinskega sveta, ob 9.15 pa bo na trgu slovesnost z branjem utemeljitve za srebrno vojaško odlikovanje za partizansko dejavnost. Prisotne bodo nagovorili župan Občine Milje Nerio Nesladek ter zgodovinarica Monica Rebeschini (v slovenščini), predstavnik pokrajinskega predsedstva VZPI Roberto Birsia in miljska občinska odbornica za mladinsko politiko Loredana Rossi. Nato se bodo udeleženci v sprevedu podali do spomenika padlim v osvobodilnem boju, kjer bodo položili venec. Ob zaključku slovesnosti bo zbor Jadran zapel nekaj priložnostnih pesmi.

Tudi **Odbor za spomenik padlim v NOB iz Škedenja, od Sv. Ane in s Kolonkovca** prireja danes svečanost v spomin na padle pri spomeniku v Istrski ulici 192 z začetkom ob 9.30, letošnji slavnostni govornik pa bo predsednik tržaškega pokrajinskega sveta Boris Pangerc.

Vedno danes bo padle za svobodo počastil tudi **krožek Kras Stranke komunistične prenoje**. Delegacija bo položila venec k spomenikom padlim, ki so postavljeni na vzhodnem delu Krasa s sledečim urnikom: ob 9. uri na Opčinah, ob 9.15 v Trebčah, ob 9.30 na Padričah, ob 9.45 v Gropadi in ob 10. uri v Bazovici.

Ravno tako danes prireja **Občina Devin-Nabrežina** v sodelovanju s krajevno sekcijo VZPI polaganje vencev k spomenikom padlim s sledečim urnikom: ob 7.30 pri županstvu, ob 7.40 v Slivnem, ob 7.50 v Medji vasi, ob 8. uri v Devinu, ob 8.10 v Vižovljah, ob 8.20 v Cerovljah, ob 8.30 v Mavhinjah, ob 8.40 v Prečniku, ob 8.50 v Trnovci,

ob 8.55 v Praprotnu, ob 9. uri v Šempolaju, ob 9.15 v Križu in ob 9.20 v Nabrežini. Ob koncu polaganja vencev bo pred spomenikom na nabrežinskem trgu krajša spominska svečanost s pozdravom župana, priložnostnim govorom, zborovskim nastopom in nastopom nabrežinske godbe.

VZPI pa vabi danes popoldne ob 17. uri v Dolino na svečanost pri spomeniku padlim Na Taborju. Nastopala bosta pihalni orkester Breg pod taktirko Maurizia Codricha in MoPZ Valentin Vodnik pod vodstvom Anastazije Purič. Govorila bosta Sandi Volk in Stefano Lusa.

Zgoniška občinska uprava bo polagala vence k spomenikom in obeležjem, ki se nahajajo na območju občine, v sredo, 30. aprila, dopoldne pri proseškem pokopališču (ob 10. uri) in Proseški postaji (ob 10.15), popoldne pa po zbirališču v zgoniku ob 18.15, še v Repniču (ob 18.15), Briščikih (ob 18.25), Gabrovcu (ob 18.40), Samatorci (ob 18.50), Saležu (ob 19. uri) in Zgoniku (ob 19.15).

Tudi uprava **Občine Dolina** bo polagala vence k spomenikom padlim po vaseh dolinske občine v sredo, 30. aprila. Zbirališče pred županstvom ob 14.45, nakar bo polaganje vencev steklo s sledečim razporedom: ob 15. uri v Spomeniškem parku v Dolini, kjer bo priložnostno misel podala županja Fulvia Premolin, zapel pa bo tudi MPZ upokojencev iz Brega, ob 15.30 pri spomeniku padlim Na Taborju v Dolini in na dolinskem pokopališču, ob 15.45 pri spomeniku v Prebenegu, ob 15.50 v Mačkoljah, ob 16. uri pri Domju, ob 16.05 v Ricmanjih pri spomeniku na pokopališču, ob 16.15 v Borštu pri bunkerju in spomeniku na pokopališču, ob 16.40 v Gročani in ob 17. uri v Boljuncu.

V Občini Dolina danes ne bo zbiranja odpadkov

Tehnični urad za zunanje službe na Občini Dolina obvešča, da služba za zbiranje odpadkov danes (Praznik osvoboditve) ne bo delovala. Odpadlo bo torej zbiranje stekla, plastike in pločevink (rumena kanta), papirja in kartona (modra kanta) in neločenih odpadkov (zelena kanta), ki je bilo danes predvideno v Gročani, v Dragi, na Pesku, na Jezeru, v Krmenki, v industrijski coni, v Boljuncu, na Gornjem koncu, pri Domju, v Lakotišču, Frankovcu in Žavljah. Služba bo ponovno stekla v ponedeljek, 28. aprila, popoldne.

V Dragi brez vode v ponedeljek dopoldne

Zaradi vzdrževalnih del na občinskem vodovodnem omrežju v dolinski občini bo v ponedeljek, 28. aprila, v Dragi prekinjena dobava vode od 9. do približno 13. ure. V primeru neugodnih vremenskih razmer bo prekinitev odložena na prvi dan, ko bo mogoče izvesti popravila.

Občina Repentabor zbira gradivo za lokalni časopis

Občina Repentabor zbira gradivo za naslednjo številko občinskega časopisa »Glasilo občine Repentabor«. Članke, obvestila, opozorila, fotografije ipd. lahko oddate v občinskem tajništvu (tel. 040327335) najkasneje do 15. maja 2008.

Še nekaj mest za tečaj angleščine na SDZPI

Za sodelovanje na 48-urnem začetniškem tečaju angleščine, ki ga prireja Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje, je še nekaj prostih mest. Tečaj se bo začel 30. aprila in se bo odvijal dvakrat tedensko, in sicer ob sredah in petkih od 20. do 22. ure na sedežu SDZPI v ulici Ginnastica št. 72. Vpisnina znaša samo 48 evrov. Vpisuje tajništvo Zavoda na telefonski številki 040566360.

Matični uradi zaprti do nedelje

Občinski matični uradi bodo od danes do nedelje zaprti. Za potrdila o smrti in dovoljenja za pokope bo za nujne primere izključno jutri na razpolago tel. 3484527737.

POLITIKA - Demokratska stranka ocenila boleč volilni poraz

Leva sredina brez Illyja kot Napoli brez Maradone Degano odhaja, na njegovem mestu najbrž Cosolini

Cristiano Degano zapuša vodstvo Demokratske stranke in tudi politiko

KROMA

»Leva sredina brez Illyja je kot Napoli brez Maradone.« Ta slikovita prispevka pokrajinskega svetnika Paola Saluccija je odraz ne ravno spodbudnega razpoloženja, ki je vladalo na sinočnji skupščini Demokratske stranke v gledališču Miela. Ne gre samo za poraz na parlamentarnih in na deželnih volitvah (slednji najbolj boli, ker je bil nepričakovan), ampak za politično praznino, ki jo pušča Riccardo Illy. Z njegovim odhodom se za tržaško levo sredino in za Demokratsko stranko odpira popolnoma novo obdobje, polno negotovosti in neznank. Tudi kadrovskih, čeprav je verjetno, da bo pokrajinskega koordinatorskega Cristiana Degana nadomestil Roberto Cosolini.

»Izgubili smo volitve in to moramo imeti stalno pred očmi,« je dejal Degano, ki se po 15-letni izkušnji v deželnem parlamentu vrača na novinarsko delovno mesto na RAI. Poraz na deželnih volitvah je bila za demokrate prava travma in ni prav, da za to krivimo Illyja. Degano je vsekakor poskušal analizirati vzro-

ke za poraz na Tržaškem, pri čemer je omenil nezadovoljstvo uslužbencev Insiel-a in zlasti deželne uprave, železarno in tudi zakon za Furlane, ki ga je večina Tržčanov odklanjala.

Degano je tudi pojasnil, da Igor Gabrovce (SSk) ni bil izvoljen na škodo tržaškega kandidata DS Francesca Russa, kot so pisali nekateri časopisi. Mandat, ki ga je dobila slovenska stranka v povezavi z Veltronijem, je šel na škodo poradenoske DS. Čeprav o škodi ne moremo govoriti, saj je vendarle šlo za povezavo med zaveznikom.

Dosedanjemu deželnemu odborniku Cosoliniju se zdi smešno, da nekateri v levi sredini ocenjujejo poraz kot neke vrste volilno zmago. Omenil je Gibanje za predsednika (nekdanjo Illyjevo listo), ki se hvali s porastom strankarskih glasov, pozablja pa na poraz Illyjeve koalicijske. »Vsi smo bili prepričani, da bomo kljub porazu na političnih volitvah za deželo vendarle zmagali, kar pa se ni zgodilo,« je dejal Cosolini. Demokratska stranka mora začeti svojo novo pot ob

zavesti, da je bila poražena. Če bomo iskali opravičila ali se skrivali pred realnostjo, ne bomo prišli nikamor.

Cosolini je samokritično priznal, da je bil tudi on sam večkrat v Illyjevi senci, čeprav ima Illy, najprej kot župan in nato kot predsednik FJK, ogromne zasluge za Trst. »Mnogi deželni uslužbenci so nazdravili, ko je deželno palačo zapustil Viero. Mnogi pa so se tudi veselili, ko je palačo zapustila visoka oziroma najvišja institucionalna osebnost,« je v Mieli povedal Cosolini. Viero je danes že bivši generalni direktor Dežele, druga osebnost, katere odhod so uslužbenci pozdravili, pa je dosednji predsednik deželne sveta, ki pripada Cosolinijevi stranki.

Za deželne volitve so v DS preveč verjeli Illyju naklonjenim volilnim anketam in premalo prisluhnili utripu, ki je prihajal iz teritorija. Po Cosolinijevem mnenju mora stranka dokončno prtrgati vezi s preteklostjo in se otresti delitve med Marjetico in Levimi demokrati, ki žal še obstaja v glavah njenih voditeljev.

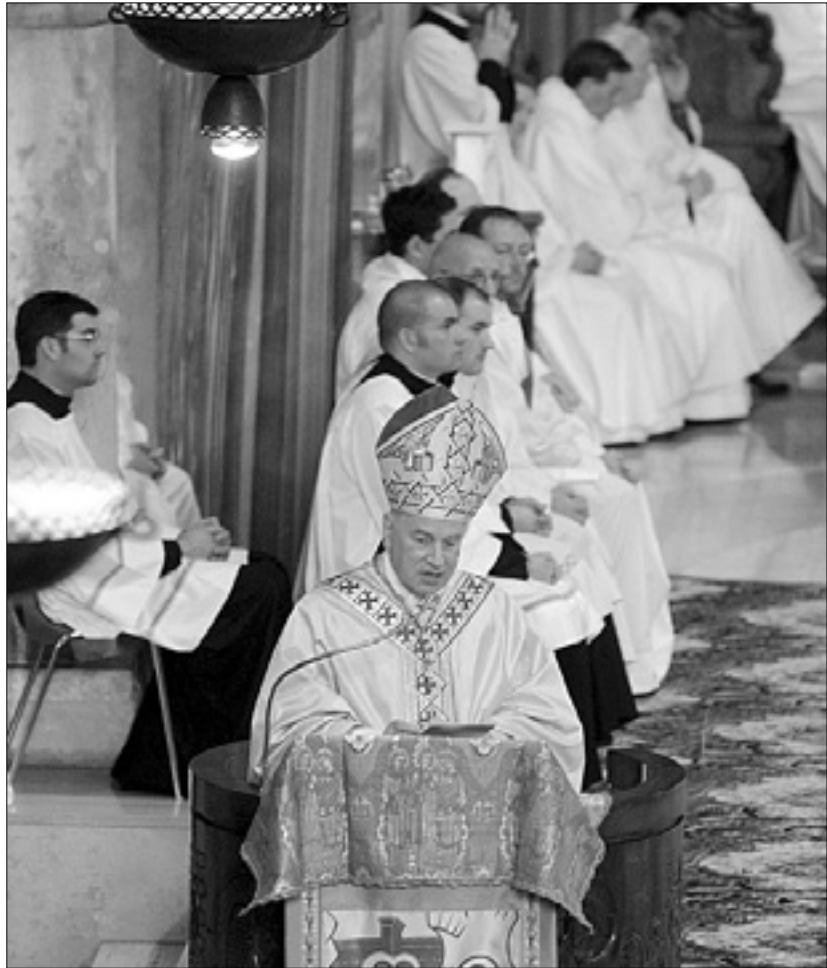
S.T.

CERKEV - V stolnici sv. Justa slovesna maša ob 25-letnici posvečenja škofa Evgena Ravignanija

Različnost jezikov in kultur predstavlja tržaško religiozno dušo

Županja Premolinova v gledališču Verdi: Škof Ravignani je varuh omikanega sožitja

Škof Ravignani (levo) med včerajšnjo slovesno pontifikalno mašo. Slavljenca je na sredini slovesnosti v gledališču Verdi v slovenščini pozdravila dolinska županja Fulvia Premolin (desno)

KROMA

Prihodnost prinaša veliko upanja tudi za Trst. V to je prepričan tržaški škof Evgen Ravignani, ki je včeraj pozno popoldne v stolnici sv. Justa daroval slovesno pontifikalno mašo ob 25-letnici svojega škofovskega posvečenja. Škofa Ravignanija je v stolnici pričakala velika množica vernikov in predstavniki krajevnih oblasti, skupaj z njim pa so somaševali duhovniki tržaške škofije ter drugi škofje iz Furlanije-Juljske krajine in iz bližnjega slovenskega Kopra. Tržaški škof, ki verjetno preživlja svoje zadnje mesece na čelu škofije, je v svoji homiliji med drugim poudaril pomen različnosti jezikov in kultur, ki pravzaprav predstavljajo tržaško religiozno dušo. Jezikovna in narodnostna raznolikost tržaške stvarnosti se je odražala tudi v petju stolnega zbora Cappella Civica, ki je izvajal Mašo dobrega pastirja, ki jo je ravno za to priložnost napisal njegov dirigent Marco Sofianopulo. Nekateri deli maše vsebujejo tako grščino, ki je bila liturgični jezik prvih kristjanov in simbolizira starodavni izvor škofovske službe, in slovenščino, ki spominja na posebno etnično bogastvo tržaškega verskega občestva.

Kot smo že poročali, je v sredo zvečer v opernem gledališču Giuseppe Verdi potekala slovesnost s koncertom, s katero so se škofu Ravignaniju ob 25-letnici njegovega posvečenja poklonili predstavniki krajevnih uprav in oblasti ob pri-

sotnosti beneškega patriarha kardinala Angela Scole. Kot znano, je s svojim posegom škofa počastila tudi dolinska županja Fulvia Premolin, ki je svoj govor podala v slovenščini, kar so prisotni sprejeli z velikim odobravanjem. Premolinova, ki je Ravignanija označila za človeka plemenitega duha, ki zna s posebno občutljivostjo vedno najti besede tolažbe in razumevanja za vse, je izrazila hvaležnost, ker je škof znal skupnost spremljati s prijaznostjo in potrpežljivostjo in da je ob spoštovanju različnosti znal vsakega bodriti s svojim očetovskim odnosom. Obenem je izrazila ponos, da je Ravignani škof Trsta, »mesta, ki širi svoje korenine v zgodovino davnih civilizacij, ki so se v teku stoletij spletale z najrazličnejšimi ljudstvi,« kar pa ni privedlo le do uspehov in medsebojne koristi, ampak tudi do trpljenja in hudih preizkušenj. Vse to je zaznamovalo ljudi, ki tu prebivajo in si po besedah županje Premolinove želijo osvojiti zavest, »da smo vsi vezani na isto usodo, ki je postavila ene poleg drugih, da bi lahko na čimboljši način ovrednotili svoje zgodovinske in kulturne razlikosti, brez sporov, a z medsebojno uskladitvijo napora k skupni rasti, ob popolnem medsebojnem spoštovanju. S tem mislim na pravo omikano sožitje, eno najvišjih človeških vrednot, katere ste Vi, prečastiti škof Ravignani, vztrajen in zvest varuh,« je dejala dolinska županja.

TRŽAŠKI KRAS Težave pri nadzoru prometa

SERGIO
ABBATE

MARKO
MILKOVIČ

BRUNO
RUPEL

Prometna vprašanja so bila v središču srečanja predsednikov obeh kraških rajonskih svetov in poveljnikom tržaških mestnih redarjev. Predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta Marko Milkovič in predsednik zahodnokraškega rajonskega sveta Bruno Rupel sta poveljnika mestnih redarjev Sergia Abbateja seznanila s celo vrsto problemov, ki že dalj časa zadevajo upravljanje prometa na kraškem območju tržaške občine. Prisotnost mestnih redarjev je na tem ozemlju zelo skromna, medtem ko bi morali biti redarji vsaj na najbolj prometnih točkah kdaj pa kdaj vendarle prisotni, sta menila rajonska predsednika. Izpostavila sta primer središča Bazovice, kjer je gost promet vedno bolj kaotičen, k čemur botruje tudi divje parkiranje vozil, in izvoza tovornjakov s hitre ceste, saj leti pogostoma zgrešijo smer in se zagozdijo v vasi.

Pred šolami ni več nobenega nadzora. Pred leti so na prihod in odhod šolarjev pazili upokojenci; ta služba je na tržaškem Krasu odmr-la.

Milkovič in Rupel sta poveljnika mestnih redarjev tudi opozorila na zelo slabo cestno signalizacijo. Številni cestni znaki so dotrajani. Oba sta že večkrat pisala občinskemu uradom, da bi kaj ukrenili, prizadevanje pa je bilo doslej zaman.

Poglavje zase predstavljajo ceste. Te so polne lukenj, kar predstavlja nevarnost predvsem za motoriste in kolesarje.

Abbate je nakazal vse prej kot rožnato stanje postaje mestnih redarjev na Opčinah. Skupno jih je 22, dejansko (zaradi bolezni, dopustov in posebnih obveznosti) mnogo manj. Številni delajo v uradu, zato ni nič čudno, da je izvidniško delo na terenu na psu. Openski mestni redarji nadzorujejo ne le območje obeh rajonov, to je od Bazovice do Križa, kar predstavlja skoraj dve tretjini vsega občinskega ozemlja, temveč, po novem, tudi območje Ul. Severo in Miramara.

Poveljnik Abbate je rajonskima predsednikoma vsekakor zagotovil, da bo skušal primerno poseči in zagotoviti ustrezno prisotnost mestnih redarju na ozemlju obeh kraških rajonov tržaške občine.

ZGONIK IN REPENTABOR - Projekt Spoznaj Kras: v torek sklepno dejanje

Zgoniška in repentabska občina bosta v torek, 29. aprila v prireditvenem prostoru nekdanjega kamnoloma pri Repniču podala obračun dejavnosti, opravljenih v okviru čezmejnega projekta Spoznaj Kras. Udeležence bosta najprej pozdravila oba župana, zgoniški Mirko Sarđoć in Repentabski Aleksij Križman, zatem bodo zgoniška odbornica Nadja Debenjak, Sara Bensi in Aljoša Gabrovec predstavila opravljeno delo. Sledili bodo posegi predstavnikov partnerjev čezmejnega projekta, izpeljanega v sklopu evropskega programa Interreg III A Itali-

ja-Slovenija 2000-2006. Slovenski partnerji projekta so bili Občina Sežana, Občina Komen in Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, partner na italijanski strani pa Oddelčno nadzorništvo za gozdove v Trstu in Gorici dežele Furlanije-Juljske krajine.

Ob sklepu srečanja bo predstavnik Ecotheme Dario Gasparo predstavil zgoščenko z naslovom Spoznaj Kras, v kateri so zbrane temeljne dejavnosti, ki so jih vodje projekta in partnerji opravili v sklopu čezmejnega projekta v prid kraškega ozemlja.

DRUŠTVENA GOSTILNA PROSEK - Na občnem zboru obračun delovanja

»Vino je dobro, le premalo ga pijejo«

Predsednik Claudio Černjava o novem upravitelju gostilne, skromnem obisku članov in manjši porabi vina

Claudio Černjava je predstavil predsedniško poročilo

KROMA

Društvena gostilna Prosek je pred dnevi na rednem občnem zboru podala obračun delovanja v zadnjem letu. »Le-to ni bilo tako bogato kot leto prej, kar je povsem razumljivo, ker je bilo prejšnje leto zaznamovano s pomembnim društvenim jubilejem - praznovanjem stoletnice ustanovitve in delovanja,« je v svojem predsedniškem poročilu poudaril Claudio Černjava. Upravni odbor je največji napor vložil v iskanje novega gostilničarja, kajti društvo je prekinilo odnos z dotedanjo gostilničarko. »Dobili smo novega upravitelja; zavedamo se, da vprašanje ni bilo optimalno rešeno in ostaja nadalje odprto, obstaja pa objektivna težava, ker dobiti novega upravitelja, takega, ki bi se zavzel za vsesplošno rast gostinskega obrata in obenem za dobro počutje članov in drugih domačinov v njem, ni lahko,« je naglasil Černjava.

Predsednik je ocenil, da »je bil med letom obisk članov v obratu nezadovoljiv. »Lahko bi bil boljši, da bi se med člani prav v društvu ustvarilo tisto tipično prijateljsko vzdušje, ki je bilo nekoč značilno za naše prednike,« je dodal.

Društveno delovanje temelji na prodaji vina. »Vino je - po splošni oceni - dobro, za kar gre zahvala članom, ki imajo odgovornost za dobavo vina. V zadnjem letu oziroma v zadnjih mesecih pa gre beležiti velik padec pri prodaji vina. Časi, ko smo v enem mesecu iztočili na desetine hektolitrov vina, so minili že pred več desetletji,« je ugotovil predsednik.

Černjava se je med svojim posegom spomnil lani preminulega člana Vojka Bukavca, ter se zahvalil bivšemu predsedniku in predsedniku nadzornega odbora Mariu Rustji ter podpredsedniku Darku Husuju in gospodarju Brunu Cibicu za ves trud, ki so ga v pretekli mandatni dobi in v prejšnjih desetletjih posvetili društvu za njegov obstoj in rast.

Na volitvah je bil izvoljen nov upravni odbor Društvene gostilne, ki si je na prvi seji porazdelil zadolžitve. Claudio Černjava je bil potrjen za predsednika, podpredsednik je postal Umek Silvester, ki bo opravljal tudi funkcijo blagajnika, Marino Albi je tajnik, Edi Bezin je kletar, Willy Emili in Mauro Dell'Anno pa sta gospodarja.

ČETRTE POMOL - Slovesne prve plovbe na ruti Trst-Piran-Poreč-Rovinj ni bilo

Gliserja ostala na privezu Pri novi potniški liniji se je zataknilo

Inšpektorji odkrili več pomanjkljivosti, kriv naj bi bil birokratski zaplet - Namesto ladij vozi avtobus

Namesto prijetnega izleta po sinjih istrskih vodah, navadna avtobusna vožnja po sivem italijanskem, slovenskem in hrvaškem asfaltu. Včeraj opoldne je bila napovedana prva plovba nove potniške linije iz Trsta v Piran, Poreč in Rovinj, ki jo ponuja sicilska družba Ustica Lines preko hčerinskega podjetja Trieste Lines. Toda nekaj se je zataknilo: tržaško pristaniško poveljstvo je zaradi raznih pomanjkljivosti plovbo prepo vedalo, gliser Fiammetta M je ostal na privezu na četrtem pomolu in prvi pomorski potniki so se morali zadovoljiti z avtobusnimi sedeži. Avtobusna linija bo te dni še naprej nadomeščala ladijsko, dokler ne bodo rešili vseh problemov. Avtobusi bodo vozili z voznim redom, ki je bil predviden za pomorsko linijo: ob torkih in petkih ob 8. uri in 14.40, ob sredah in četrtek ob 12. uri in 19.25, ob sobotah in nedeljah pa ob 8. in 16. uri (ob ponedeljkih ne vozijo). Pri družbi Trieste Lines menijo, da redne plovbe ladijdvojčic Fiammetta M in Cris M pred torkom ne bo, točnejšega datuma pa ne morejo napovedati.

Inšpektorji tržaške pristaniške kapitanije so na krovu obeh gliserjev, registriranih v mestu Trapani, zasledili več pomanjkljivosti. Tiskovni predstavnik kapitanije Ugo Foghini je razložil, da je del potrebnih papirjev prišel pozno, ostala dokumentacija je nezadostna, poleg tega pa posadka ni izvedla obvezne predhodne plovbe na predvideni ruti. »To je mednarodna potniška linija, ki bo obiskala tri države. Prevoznik mora od vseh treh držav prejeti ustrezno dovoljenje, enega dovoljenja pa še ni,« je dejal Foghini. To pa še ni vse. Inšpektorji niso bili zadovoljni z izpolnjevanjem zahtev mednarodnega kodeksa ISM, ki ureja varno upravljanje ladij. Tako dokumenti o varnostnih predpisih kot stopnja usposobljenosti posadke nista zadostila predpisom. Posadka, ki je prispela v Trst v ponedeljek, pa ni opravila obvezne predhodne plovbe do Rovinja, med katero bi morala obiskati tudi zavetna pristanišča. Tovrstno plovbo naj bi opravili danes.

Pri družbi Trieste Lines trdijo, da je zaplet posledica birokratskega zastoja. V projektu, s katerim je družba Ustica Lines zmaga la na razpisu Dežele FJK in si s tem zagotovila novo potniško linijo, je bil med vmesnimi cilji naveden Portorož. Slovenske oblasti so pozneje obvestile družbo, da portoroška luka ni primerna za mednarodni promet, tako da so linijo preusmerili v Piran. Družba je morala popraviti vse prošnje in jih spet poslati raznim oblastem, odgovora s strani hrvaškega ministrstva pa še ni. »Ostale pomanjkljivosti so posledica tega zapleta,« meni Nicola Biriaco, odgovorni pri Trieste Lines. (af)

Ladji Fiammetta M in Cris M (v ozadju) ne bosta zapluli proti Istri vsaj do torka

KROMA

BENETKE Tatova še naprej v zaporu

Dejan Stokić in Denis Đukić, Hrvata, ki ju je tržaška policija pred dnevi aretirala po nočni tatvini v Portogruaru, bosta ostala v zaporu v Benetkah. Tamkajšnji sodnik za predhodne preiskave je ocenil, da obstaja nevarnost ponovitve kaznivnega dejanja. Tržaški mobilni oddelek medtem preverja vlogo tretjega Hrvata, ki naj bi sodeloval z dvojico. Izsledili so ga, ker se je z obema večkrat pogovarjal po telefonu. Hrvaška policija je medtem pregledala njuno stanovanje v Pulju, v katerem je zasegla več ukradenih kosov blaga. Stokić (policija je pojasnila, da je tudi on hrvaški državljan, pa čeprav rojen v Srbiji) in Đukić sta odgovorna za vsaj dve veliki tatvini v Trstu: iz nekaterih modnih trgovin v središču mesta sta odnesla za več kot 200 tisoč evrov oblačil in obutev dragih blagovnih znamk. Plen sta nato prodajala na Hrvaškem.

Pazljiva uslužbenka preprečila tatvino

Uslužbenka trgovine s športno opremo Giacomelli sport, v trgovskem centru Torri d'Europa, je v sredo opazovala moškega in žensko, ki sta se med policami trgovine sumljivo spogledovala. Ko sta odšla iz prodajalne, je zazvonil alarm: uslužbenka je prišla in zadržala žensko, moški pa je zbežal. V žepih ženske so bili samo ključi nekega audija. Policija je kmalu zatem na Ul. Caboto ustavila avto te znamke, v njem sta bila moški in razna športna oblačila ter kuhinjski nož. Izkazalo se je, da je bilo blago ukradeno že pred časom. Hrvaškega državljana in bosansko državljanke, oba bivajoča v Sloveniji, so ovadili zaradi prikrivanja ukradenega blaga in posedovanja orožja.

Dostavno vozilo s sladoledom trčilo v tovornjak

Včeraj okrog 17. ure se je zgodila prometna nesreča na avtocestnem odseku med Sesljanom in Prosekom, slaba dva kilometra pred izhodom za Zgonik. Dostavno vozilo, ki je prevažalo sladoled, je zadelo zadnji del slovenskega tovornjaka, ostala vozila pa so se za las izognila verižnemu trčenju. Rešilec službe 118 je eno osebo odpeljal na pregled na Katinaro, poškodbe pa niso bile hude. Več dela je imela prometna policija, ki je morala razbremeniti daljši zastoj.

Od danes plovbe Trst-Milje in Trst-Barkovlje-Grljan

Podjetje mestnih prevozov Trieste Trasporti obvešča, da bodo danes začeli pluti trajekti, ki v toplejših mesecih povezujejo Trst z Miljami ter z Barkovljami in Grljanom. Med Trstom in Miljami bo trajekt plul desetkrat dnevno v obe smeri (ob nedeljah in praznikih po šestkrat), enosmerna plovba stane 3,25 evra. Med Trstom, Barkovljami in Grljanom bo trajekt plul šestkrat na dan. Informacije o cenah, plovnem redu in drugi podatki so na voljo na brezplačni telefonski številki 800-016675 (od ponedeljka do četrтка med 8.30 in 12.30 ter med 13.30 in 15. uro, ob petkih med 8.30 in 12.30).

ŠOLA - Obisk Tržaški ravnatelji spoznali šole v Kopru

Ožja skupina tržaških slovenskih in italijanskih ravnateljev vrtcev, osnovne in nižje srednje šole, Ksenija Dobrila, Fiorella Benčić in Andreja Avon, je jeseni izrazila željo, da bi jim pripravili predstavitev obveznega šolanja v Republiki Sloveniji. Po usklajevanjih s pedagoško svetovalko za slovenske šole v Italiji, Andrejo Duhovnik Antoni, je preteklo sredo, 16. aprila, skupino 30 ravnateljev in njihovih pomočnikov gostila koprskena enota Zavoda RS za šolstvo. Po prihodu na osnovno šolo Koper so jih pozdravili ravnatelj OŠ Koper Anton Baloh, vodja enote Alica Prinčič Röhlér, direktor zavoda mag. Gregor Mohorčič, predstavnik Ministrstva za šolstvo in šport Roman Gruden in italijanski generalni konzul v Kopru Carlo Gambacurta. Sledilo je predavanje svetovalca dr. Sergio Crasnicha, ki je prikazal osnovne značilnosti slovenskega modela devetletnega osnovnošolskega izobraževanja. Po odmoru so kolegi izmenjali izkušnje in se nato podali na ogled same šole, ki je italijanske ravnatelje očarala. Vsi so izrazili navdušenje nad idealno stavbo, ki res omogoča sodobni pouk z vsemi najnovejšimi pripomočki. V razredu so si tako na razredni kot tudi na predmetni stopnji ogledali pouk italijanskega jezika, saj so snovalci programa, koprskena enota Zavoda RS za šolstvo, želeli tako poudariti značilnosti šol v slovenski Istri, kjer je v učnem načrtu slovenskih šol tudi italijanščina kot jezik okolja in seveda v šolah z italijanskim učnim jezikom tudi slovenščina kot jezik okolja. Ravnatelj Anton Baloh je odgovarjal tudi na vprašanja svojih kolegov s Tržaškega, nato pa so se odpravili proti centru mesta, kjer ima svoj sedež šola z italijanskim učnim jezikom, kjer jih je sprejela ravnateljica Oleandra Dekleva. Tu so se skupini pridružili tudi novi gostje: Luisella Tenente, svetovalka Italije za šole z italijanskim učnim jezikom v Sloveniji, vicekonzul z Generalnega konzulata v Kopru in deželni šolski ravnatelj za Furlanijo-Juljsko krajino Ugo Panetta. Ravnateljica je orisala posebnosti njene šole in nasploh šolstva italijanske manjšine v Sloveniji. Ob delovnem kosilu v restavraciji in vinoteki Brič se je v sproščenem pogovoru sklenil koprski delovni obisk tržaških kolegov.

TRŽAŠKI KANAL - Vojaki končujejo gradnjo začasnega Baileyevega mostu

Po začasnem tudi most iz cementa?

Tržaški občinski odbornik Bandelli: »Če bo zamisel všeč občanom, bomo zgradili trajen most ob Ponterošu« - Slovesno odprtje v sredo dopoldne

Pontonirji znajo sestaviti most v nekaj dneh

KROMA

Pontonski most čez tržaški kanal, ki ga gradijo vojaki iz Piacenze, je začasen objekt, če pa bo občanom všeč, bo tržaška občina uprava dala postaviti na njegovo mesto pravi most iz cementa, ki bo trajno delal družbo Ponterošu. 27 metrov dolgi, 6 metrov široki in 42,5 tone težki Bailejev most za prehod pešcev bo dokončan jutri, uradna otvoritev pa bo v sredo, 30. aprila ob 10.30. Prisotni bodo vojaški vrhovi in tržaški župan Roberto Dipiazza, morda pa tudi sorodnik nekega vojaka, člana pontonskega regimenta iz Piacenze, ki je izgubil življenje v Afganistanu. 4. maja pa bodo na vrsti osrednje svečanosti ob 147-letnici ustanovitve italijanske vojske.

Občinski odbornik za javna dela Franco Bandelli je pojasnil, da bo Bailejev most povezoval ulici Trento in Cassa di Risparmio trideset dni, morda pa še dlje, če se bodo s tem strinjali občani. Maja bodo mimoidoči izpolnjevali anketo, v kateri bodo izra-

zili svoje mnenje glede mostu. »Če bodo občani z novostjo zadovoljni, bomo v prihodnosti zgradili pravi most. Trgovci in upravitelji javnih lokalov so navdušeni,« je povedal Bandelli. General Andrea Caso, deželni vojaški poveljnik FJK, se je na včerajšnji predstaviti zahvalil občinski upravi, »ki nudi vojski nekaj vidljivosti v trenutku, ko jo res potrebuje. Poleg tega pa je vaja za naše pontonirje zelo koristna, saj se lahko obrestuje na misijah v tujini«.

Jekleni most nosi ime po svojem izumitelju, angleškem inženirju Donaldu Colemanu Baileyu, ki je bil v prvi polovici 20. stoletja v službi pri britanskem vojnem uradu. Nekega dne je predstavil načrt za most, ki ga odlikujeta hitra in enostavna montaža, saj ga je mogoče sestaviti z navadnim orodjem. Novo vrsto mostu je britanska vojska uporabljala med drugo svetovno vojno, Bailey pa si je tako zaslužil naslov viteza, ki so mu ga podelili leta 1946. (af)

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Dragoceno darilo Bogdana Groma

Ob svojem obisku v rodnem Trstu za predstavitev slikovne monografije *Moje korenine* decembra lani je slikar, kipar, ilustrator, scenograf in kostumograf Bogdan Grom obljubil predstavnikom vodstva Slovenskega stalnega gledališča, da bo gledališkemu arhivu podaril scenske in kostumske osnutke iz predstav, ki jih je v prvem povojnem času oblikoval za tržaško slovensko gledališče. V sezoni 1947-48 je sodeloval pri uprizoritvi Molièrovega Skopuha ob 25-letnici umetniškega delovanja Modesta Sancina in pri predstavi *Pot do zločina* Miška Kranjca v režiji Justa Košute, v sezoni 1948-49 pa pri predstavi *Kar hočete* Williama Shakespearja v Košičevi režiji.

Umetnik, ki že petdeset let živi v Združenih državah Amerike, je še zelo aktiven in ustvarjalen; v teh dneh se je mudil v Sloveniji, kjer načrtuje v prihodnjih mesecih razstavo in izid nove monografske publikacije. V ponedeljek je Grom izročil izbor svojih gledaliških umetnin arhivu SSG-ja, predsedniku Borisu

Kuretu, ravnatelju Tomažu Banu in arhivarki Rossani Paliaga.

Dragocen »darilni paket« vsebuje 67 dokumentov, med katerimi so originali scenskih in kostumskih osnutkov (pastel, risbe s svinčnikom in peresom ali akvarelirane, kolaž), zapiski, skupinska fotografija in pismo. Grom se z veseljem spominja dela v Trstu in svojih kolegov, predvsem Cesarja in Černigoja, s katerima je delil veliko projektov in angažma za vrednotenje in ohranitev stare in nove kulturne dediščine, tudi znotraj tržaškega Art-kluba. Na gledališkem področju pa so njegovi spomini vezani na čisto posebno delovno okolje in vzdušje, ki je zaznamovalo gledališko snovanje v prvih povojnih letih: »Sodeloval sem s požrtvovalnimi delavci, ki so bili včasih tudi prostovoljci. Delali smo predvsem iz idealizma in tudi publika je izrazila svojo podporo s številno prisotnostjo. Spominjam se polnih, velikih dvoran. Res pa je tudi, da ko se človek vrne po tolikih letih, mu postane nekdanja, velika ulica, majhna.«

LJUBLJANA - Mirovni inštitut

Nevidno, neplačano, necenjeno: domače delo kot družbeni problem

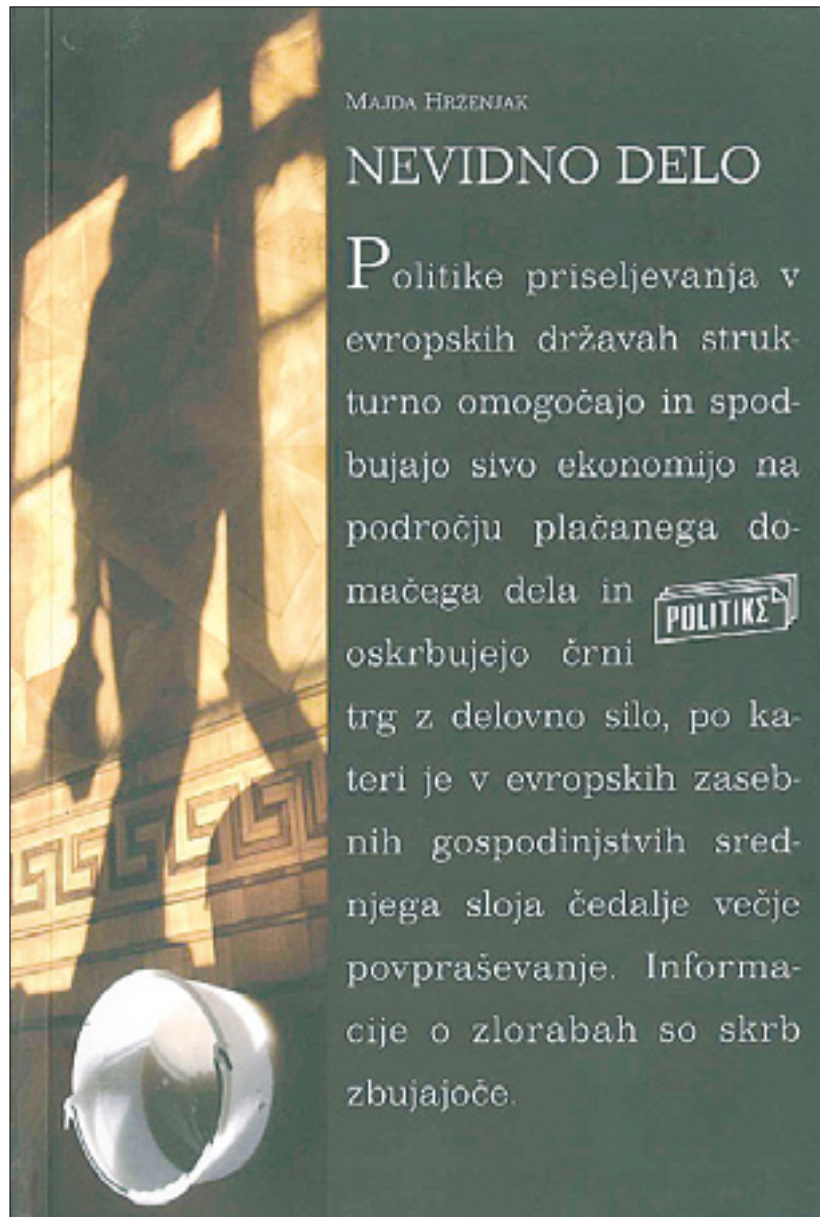
Avtorica študije *Nevidno delo / Invisible work* je Majda Hrženjak

V dvojezični slovensko-angleški knjigi Majde Hrženjak, že tretjem monografskem delu te slovenske sociologinje, ki se ukvarja z aktualnimi temami domače in širše evropske družbene strukture, je obravnavano ti. družinsko delo, torej gospodinjsko delo, ki vključuje še varstvo otrok in nego starejših oseb. Tako delo, ki je od nekdaj veljalo za »žensko«, je v sodobni kapitalistični družbi obravnavano kot ne-delo: zato, ker se opravlja v zasebni in ne v javni sferi; zato, ker ne ustvarja nove (tržne) vrednosti; zato, ker ni plačano. Celotno feministično gibanje se - v teoriji in v praksi - ukvarja skoraj izključno s produktivnim, javnim, plačanim delom žensk. O domačem delu, ki v sodobnem zahodnem svetu za žensko pogosto pomeni dodatno obremenitev, saj ga opravlja ne namesto, ampak poleg javnega (plačanega, službenega) dela, obstaja le malo raziskav. Prav tako obstaja malo raziskav o plačnem gospodinjskem delu - o delu hišnih pomočnic, varuš, negovalk - ki ga opravljajo prav tako povečini ženske, a predvsem nižje izobražene, ilegalno priseljene, dolgo brezposelne ali slabo zaposlene ženske.

Študija Majde Hrženjak je nastala na podlagi raziskovalnega projekta, ki ga je podprl Evropski socialni sklad, naročilo pa ga je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

V prvem delu je podana zgodovinska slika domačega dela v premoderni Evropi. V drugem poglavju so analizirani družbeni premiki, ki so žensko delo postavili v sfero javnega, plačanega in torej cenjenega dela, hkrati pa so ohranili potrebo po delu v družini. Slednje še vedno obremenjuje predvsem ženske, velja pa za zasebno, neproduktivno, prostovoljno oz. »iz ljubezni« - tak odnos med javnim in zasebnim delom žensk vodi k potrebi po plačnem domačem delu ali drugače in bolj enostavno rečeno: sodobna zaposlena ženska potrebuje hišno pomočnico.

V tretjem poglavju se avtorica loti pravih figure gospodinjske delavke, ki so ji zaupana gospodinjska ali drugačna dela, npr. varstvo otrok ali nega starejših oseb. Zanimivo je, da se avtorica ravno s slednjo kategorijo gospodinjskih delavk, ki si je v Italiji na primer že zaslužila lasten in splošno uporabljen naziv »badante«, slov. negovalka, najmanj ukvarja. Razloge gre najbrž iskati v sami strukturi slovenske družbe, kjer so domovi za sta-

rejše občane z različnimi potrebami veliko bolj razširjeni kot v Italiji in je zato potreba po prisotnosti negovalk na domu manjša.

Ves prvi del monografije obravnava problem domačega dela v širšem evropskem kontekstu. Drugi del se osredotoča na Slovenijo. Tu so podrobneje prikazani rezultati empiričnih raziskav, ki jih je izvedla avtorica, in pilotni eksperiment organizacije plačanega domačega dela kot redne zaposlitve.

»Potreba po storitvah plačanega domačega dela v Evropi se povečuje,« ugotavlja avtorica v svojem zaključku. »Hkrati se večja tudi ponudba, ki prihaja iz različnih družbeno marginalizira-

nih skupin žensk, kot so (ilegalne) priseljenke, dolgotrajno brezposelne ženske, mlajše upokojenke, iskalke prve zaposlitve, delavke z nizkimi osebnimi dohodki in podobno.« Študija se zaključuje s konkretnimi predlogi, s katerimi naj bi pripomogli k de-marginalizaciji domačega dela: država mora po eni strani spodbujati enakost spolov pri neplačnem domačem delu - npr. s potenciranjem delovnih pogojev, ki bodo omogočili usklajevanje javnega in zasebnega dela -, po drugi strani pa tudi načrtno razvijati dostopne javne servise za storitve plačanega in urejenega domačega dela.

Matejka Grgič

OPČINE - V četrtek so v Bambičevi galeriji odprli razstavo koprškega društva Pozejdonka

Slike so odraz žensk in njihovih osebnosti

Društvo sestavljajo izključno ženske umetnice, katerih dela bodo na Opčinah na ogled do 16. maja

V Bambičevi galeriji na Opčinah je od četrтка na ogled likovna razstava *Naturalistična estetika*, ki so jo pripravile umetnice Društva likovnih dejavnosti Pozejdonka iz Koprca. Gre za likovni krožek, dejaven od leta 1999, sestavljajo pa ga izključno ženske umetnice, ki delujejo pod strokovnim mentorstvom akademskega slikarja Andreja Trobentarja. Na stenah Bambičeve galerije je tako na ogled približno dvajset likovnih stvaritev.

Otvoritev likovne razstave je kot že v navadi spremljala glasbena točka, in sicer nastop kitarista Janoša Jurinčiča, sicer učenca prof. Marka Ferija. Za uvodno besedo je poskrbela Jelka Cvelbar, ki je v začetku svojega nagovora poudarila, da ne gre za predstavitev umetnic in njihovih del, saj slikark osebno ne pozna, temveč za razmišljanje ob pogledu na umetniške stvaritve. Vprašala se je, zakaj se v današnjem času vedno več ljudi nagiba k likovnemu ustvarjanju. Odgovor gre iskati predvsem v površnosti naše dobe, ko postaja edini cilj denarni zaslužek, družba pa se zavestno odmika od vsega, kar ni produktivno. Iz te utesnjenosti mora človek na nek način zadihati, je nadaljevala Cvelbarjeva. Umetnost je torej izziv, in to nelahek. Slike, ki so razstavljene na stenah Bambičeve galerije, pa so odraz žensk in njihovih osebnosti, ki v današ-

njem svetu kljub vsemu še svobodno diha.

O delovanju Društva likovnih dejavnosti Pozejdonka iz Koprca je spregovorila njena predsednica Rozi Čadež. Kot smo že zapisali, je bilo društvo ustanovljeno leta 1999, strokovno mentorstvo pa je prevzel akademski slikar Andrej Trobentar. Ime Pozejdonka nosi po morski algi, ki uspeva v slovenskem morju, in sicer na delu obale med Koprcom in Izolo. Društvo Pozejdonka trenutno sestavlja petnajst umetnic, ki so po starosti, poklicni poti in zanimanjih med seboj zelo različne, družijo pa jih seveda ljubezen do likovnega ustvarjanja. Društvo letno priredi vsaj štiri likovne razstave in svojo umetniško kolonijo, njegova dejavnost in članstvo pa segata tudi v naše kraje, na tržaški Kras.

Predstavitveni večer je zaključil poseg likovnega mentorja Andreja Trobentarja, ki je poudaril predvsem likovne rezultate, ki so jih članice društva dosegle s skupnim naporom. Tudi v umetnosti je cilj ta, da umetnik postaja vedno boljši in spretnjši, v izpovedovanju umetnosti pa naj se zrcali predvsem njegova notranja ubranost.

Razstava *Naturalistična estetika* bo v Bambičevi galeriji na Opčinah na ogled vse do petka, 16. maja, in sicer z običajnim urnikom, dopoldne od 10. do 12., popoldne pa od 17. do 19. ure. (ps)

Na ogled so dela članic društva Pozejdonka

KROMA

GORICA - Razpis Trgovinske zbornice za oživitev petih mestnih središč

Z nepovratnimi sredstvi spodbujajo obnovo trgovin

Za prispevek lahko zaprosijo tudi servisna podjetja in javni lokali - Občinam denar za mestno opremo

Z leve župani Patat, Tommasini in Romoli, ob njem Sgarlata

BUMBACA

VOLITVE - SSK

»Stranka uspešna«

Goriško pokrajinsko tajništvo stranke Slovenske skupnosti je opravilo analizo volitev in nove politične slike. Ugotovitve so strnili v izjavo, ki jo v nadaljevanju objavljamo.

»Tajništvo SSK je z zaskrbljenostjo ocenilo uveljavitev desne opcije tako v Italiji kot v deželi FJK. Predvsem se postavlja vprašanje odnosa nove državne in deželne vlade do slovenske narodne skupnosti v Italiji in do nadaljnjega izvajanja zaščitnih zakonov. Pomemben bo tudi odnos, ki ga bo nova italijanska vladna garnitura vzpostavila z Republiko Slovenijo. Uspeh SSK z 1,24% in 7.003 glasovi predstavlja zgodovinski mejnik političnega udejstvovanja celotne slovenske narodne skupnosti. Prav tako pomembna je izvolitev v deželni svet Igorja Gabrovca, kar dokazuje, da je SSK zares zbina stranka Slovencev. Če temu dodamo še izredni uspeh stranke v videmski pokrajini, je potem jasno, da je princip samostojnega političnega nastopanja prejel odločno podporo v manjšini. Tudi na Goriškem je stranka dosegla dober rezultat (1.781 glasov in 2,59%) in se uveljavila v vseh tradicionalnih občinah, kjer živijo Slovenci, vključno z mestom Gorico (835 glasov in 4,85%). Podčrtati gre tudi lepo število zbranih glasov v Krmini (70), Trziču (79) in Ronkah (38). Politično vprašanje obenem postavlja uveljavitev slovenskih kandidatov. V deželni svet sta bila izvoljena le dva slovenska predstavnika, Igor Gabrovec (-SSK) in Igor Kocijancič (Mavrična levica), brez predstavnika pa je ostala slovenska komponenta Demokratske stranke (DS), ki bo morala premisliti svojo vlogo v DS. Volitve so namreč pokazale, da je izvolitev Slovencev v tako veliki stranki in s tako konkurenco na listah veliko bolj težavna kot prej, na Goriškem pa skoraj nemogoča.«

V prvi polovici maja se bodo na kongresih sestale sekcije SSK, pokrajinski kongres stranke pa bo v drugi polovici maja, ko bodo tudi obnovili vodstvo.

Goriška Trgovinska zbornica bo z nepovratnimi sredstvi spodbudila obnovo trgovin in javnih lokalov v zgodovinskih mestnih središčih Gorice, Krmina, Gradišča, Gradeža in Trziča. »Projektu smo namenili 500.000 evrov; trgovine, servisna podjetja in javni lokali bodo z našim prispevkom lahko krili trideset odstotkov stroškov, ki jih bodo imeli za obnovo pročelij in notranjih prostorov ali za odpravo arhitektonskih pregrad,« je včeraj pojasnil generalni tajnik Trgovinske zbornice Gianluigi Medeot. Po njegovih besedah bodo posamezna podjetja prejela največ 25.000 tisoč evrov, 10.000 evrov pa bo po drugi strani najnižja zahtevana naložba. Prošnje za prispevke bo mogoče vložiti od 3. junija do 31. decembra, če bo zanimanje veliko, pa nameravajo v drugi polovici leta pobudi nameniti nova finančna sredstva. Prejemniki prispevka bodo imeli osemnajst mesecev časa za njegovo koriščenje oz. za uresničitev prenovitvenih posegov.

»S pobudo želimo prispevati k oživitvi zgodovinskih mestnih središč, ki so pod udarom komercialnih centrov in se zara-

di tega praznijo. Z nepovratnimi sredstvi bomo zato pomagali trgovinam, podjetjem in javnim lokalom, da obnovijo svoje prostore in dejavnost,« je poudaril predsednik Trgovinske zbornice Emilio Sgarlata in pojasnil, da so s ciljem oživitve mestnih središč pripravili še drug razpis, ki je namenjen občinam. Gorici, Krmini, Gradišču, Gradežu in Trziču namreč dajejo na razpolago skupno 225.000 evrov, ki jih bodo občine - vsaka največ 45.000 evrov - uporabile za ureditev svojih mestnih jeder in za postavitev mestne opreme.

Denar za oba projekta bo Trgovinska zbornica črpala iz sklada za Gorico, zato pa bodo prosilci po trditvah Medeota prispevke prejeli že po petindvajsetih dneh od vložitve prošnje. V Gorici bodo prispevke lahko prosili lastniki trgovin, servisnih podjetij in javnih lokalov v ulicah Garibaldi, Mazzini, Monache, Coccevia, v Raštelu ter na trgih sv. Antona, Municipio, D'Annunzio, Cavour in na Travniku, sicer pa je uraden seznam ulic in trgov na razpolago v uradih Trgovinske zbornice. (-dr)

ŽUPANI

Trgovci naj se izkažejo

»Trgovci se vedno pritožujejo. Zdaj jim institucije nudijo pomoč, bomo videli, če jo bodo izkoristili.« Tako je včeraj poudaril župan občine Gradišče Franco Tommasini, ki se je z županoma iz Gorice Ettorejem Romolijem in Krmina Lucianom Patatom ter občinskim odbornikom iz Gradeža Giorgiom Lausom udeležil predstavitve novih razpisov, s katerimi bo Trgovinska zbornica prispevala k oživitvi mestnih središč.

»Projekt Trgovinske zbornice pride ravno prav, saj smo v Gradišču pravkar prekalificirali središčno ulico Ciotti, kjer moramo poskrbeti še za mestno opremo,« je še povedal Tommasini in izrazil upanje, da se bo projekt nadaljeval tudi v prihodnjih letih. Po njegovih besedah je trgovski sektor v Gradišču v krizi, zato pa morajo trgovci zagrabiti priložnost, ki se jim ponuja, in z nepovratnimi sredstvi poskrbeti za ovrednotenje svojih dejavnosti.

»Sklad za Gorico nudi pomoči podjetjem, prvič pa pomaga tudi javnim upravam,« je izpostavil Romoli in izrazil upanje, da bi trgovci s Travnika čim bolj izkoristili ponujeno priložnost. Patat je opozoril, da v Krmini zapirajo številne trgovine, namesto njih pa odpirajo podružnice bank in urade zavarovalnic. Na ta način se mestno jedro prazni, zato pa je nujno razviti mestna središča. Podobne misli je izrazil tudi gradeški odbornik Laus, ki je poudaril, da je prekvalifikacija ulic in trgov oživila razne predele Gradeža. »Potem ko se je zaključila obnova trga Duca d'Aosta, so ob njem odprli restavracijo, draguljarno in več manjših trgovin. To dokazuje, da se obnova mestnega jedra takoj obrestuje in da prinaša kraju nenadejan razvoj,« je naglasil Laus. (dr)

GORICA - Danes na razstavišču tradicionalni vzorčni sejem

Začenja se 38. Expomego

Po nekajletnem premoru se jutri z Goriškim dnevom vračajo novogoriški obrtniki - Obisk bo možen med 10. in 21. uro

Na goriškem sejmišču se danes začena 38. izvedba vzorčnega sejma Expomego, ki se bo nadaljeval tudi prihodnji konec tedna. Uradno odprtje ob udeležbi predstavnikov krajevnih uprav bo ob 11.30, vendar bo sejem danes, jutri in pojutrišnjem odprt obiskovalcem od 10. do 21. ure brez prekinitve.

Na današnji otvoritveni svečanosti so med drugimi napovedani predsednik sejske družbe »Udine e Gorizia Fiere« Sergio Zanirato, predsednik goriške Trgovinske zveze Emilio Sgarlata, goriški župan Ettore Romoli, pokrajinski odbornik Marino Visintin, predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Aljoša Fiegl, načelnica oddelka za gospodarstvo novogoriške občine Tatjana Gregorčič in Ksenija Mravljje iz banke KBM.

Na sejmu bodo na ogled novosti, ki so odraz spreminjajočega se tržišča na po-

dročjih hišne in športne opreme, delovnih strojev, tehnoloških dosežkov (telefonija, internet, klimatizacija...), založništva in še marsičesa, kar sodi v sedanje življenje, ki zasleduje udobnost in dobro počutje. Kot običajno bodo obiskovalce zadrževali tudi z enogastro-

nomsko ponudbo. Na sejmu bodo po nekaj letnem premoru predstavili svoje dejavnosti novogoriški obrtniki in sodelovanju s slovenskimi občinami. Skupni nastop predstavlja napredek pri povezovanju in sodelovanju zasebnega in javnega sektorja, kar nedvomno prinaša svež pristop k promociji našega prostora, pravijo pri Območni obrtno-podjetniški zbornici, ki bo jutri ob 17. uri v hali D priredila Goriški dan. Pripravljajo pester program z modno revijo, glasbenim nastopom ter pokušino goriških dobrot in briškega vina.

GORICA - O meji in trajnostnem razvoju

ISIG pripravlja zasedanje OZN

»Prirediti v Gorici zasedanje sveta Organizacije združenih narodov o meji in trajnostnem razvoju bi bila izredna priložnost za mesto ter za ovrednotenje njegovega turističnega in kulturnega potenciala.« V to so prepričani pri goriškem inštitutu za mednarodno sociologijo ISIG, kjer z veliko vnamo pripravljajo dogodek mednarodnega pomena. Direktor inštituta ISIG Alberto Gasparini se je o poteku priprav pogovoril z županom Ettorejem Romolijem, ki je poudaril, da je zasedanje sveta OZN priložnost, ki je Gorica ne sme izgubiti. Župan je potrdil svojo podporo prizadevanjem inštituta ISIG, da bi zasedanje res potekalo v Gorici, hkrati pa

je pobudi zagotovil finančno podporo.

Med srečanjem se je Gasparini zahvalil Romoliju za izkazano pozornost, povedal pa je tudi, da je goriški župan pred leti v vlogi deželnega odbornika za finance zagotovil prispevek za ustanovitev mednarodnega konzorcija za evropske študije IUISE. »V okviru konzorcija vodimo v Gorici dva prestižna masterja v evropskih politikah in mirovniških operacijah ter doktorat v čezmejnih politikah, ki mu ni para v celi Evropi,« pojasnjuje Gasparini in napoveduje, da bodo v kratkem predstavniki ISIG-a odpotovali v New York, kjer se bodo srečali z vodstvom OZN.

KONZULTA

Trijezična plošča in ulica za Trubarja

Tudi slovenska konzulta pri goriški občini se bo aktivno vključila v obeleževanje 500-letnice rojstva Primoža Trubarja. Na sredinem rednem zasedanju konzulte, ki je potekalo na županstvu, so namreč dali pobudo za namestitev trijezične spominske plošče na goriški stavbi, kjer je Trubar pridigal, in za poimenovanje mestne ulice po slovenskem reformatorju.

V uvodnem delu seje je o delovanju konzulte poročal njen predsednik Ivo Cotič. Najprej je izpostavil problem konzulte, ki je potekalo na županstvu, so namreč dali pobudo za namestitev trijezične spominske plošče na goriški stavbi, kjer je Trubar pridigal, in za poimenovanje mestne ulice po slovenskem reformatorju. V uvodnem delu seje je o delovanju konzulte poročal njen predsednik Ivo Cotič. Najprej je izpostavil problem konzulte, ki je potekalo na županstvu, so namreč dali pobudo za namestitev trijezične spominske plošče na goriški stavbi, kjer je Trubar pridigal, in za poimenovanje mestne ulice po slovenskem reformatorju. V uvodnem delu seje je o delovanju konzulte poročal njen predsednik Ivo Cotič. Najprej je izpostavil problem konzulte, ki je potekalo na županstvu, so namreč dali pobudo za namestitev trijezične spominske plošče na goriški stavbi, kjer je Trubar pridigal, in za poimenovanje mestne ulice po slovenskem reformatorju.

»Primož Trubar je bil ena izmed osrednjih osebnosti tedanjega časa, kar priznava tudi italijansko zgodovinsko pisateljstvo,« je poudaril Cotič in dal pobudo za namestitev trijezične plošče na Eckovi hiši na trgu Cavour v Gorici, znamenje, da je tam slovenski reformator evropske teže pridigal. Obenem bo konzulta vložila prošnjo za poimenovanje goriške ulice po Trubarju. »Obe pobudi bosta ovrednotili Gorico tako iz kulturnega kot tudi turističnega vidika,« je prepričan Ivo Cotič.

TRŽIČ - Prefekt in župan položila šop cvetja pred obeležje združenja ANMIL

Poklon žrtvam nesreč na delu pod vtisom varilčeve smrti

Predstavniki direkcije ladjedelnice in sindikatov izrazili sožalje bratoma - Na sodišču odprli fascikel

Pod vtisom tragične smrti 41-letnega hrvaškega varilca Jerca Juka sta včeraj dopoldne goriški prefekt Roberto De Lorenzo in trziški župan Gianfranco Pizzolitto položila šop cvetja pred obeležje, ki ga je združenje delovnih invalidov ANMIL pred leti postavilo ob vhodu v ladjedelnico Fincantieri in ki je posvečeno žrtvam nesreč na delovnem mestu. Na kratki, a ganljivi svečanosti, ki je dopolnjevala tradicionalni ceremonial pred spomenikom padlim delavcem v odporu in osvobodilnem boju, sta bila prisotna tudi brata preminulega varilca Marko in Dinko, ki sta ravno tako zaposlena v trziški ladjedelnici. Njima so poleg prefekta in župana izrazili sožalje predstavniki direkcije ladjedelnice in sindikatov. V znak solidarnosti svojem preminulega varilca so včeraj eno uro stavkali delavci tržaške železarnice, zaposleni v vseh obratih družbe Fincantieri pa so njegovi družini namenili eno uro dnevnega dohodka. Po sredini stavki vseh 4.500 zaposlenih v trziški ladjedelnici je včeraj dodatnih osem ur prekrizalo roke nekaj deset delavcev, ki so vpisani v sindikalno organizacijo UGL.

V trziški bolnišnici so včeraj opravili obdukcijo na truplu hrvaškega varilca in potrdili vzrok smrti; moški je umrl zaradi hude poškodbe prsnega koša, ki jo je povzročilo trčenje vozila za premikanje železnih plošč. Goriška javna tožilka Carlotta Franceschetti je že odprla fasci-

kel, imena oseb, vpletenih v preiskavo zaradi nenamernega umora, pa še niso znana. Po razpoložljivih podatkih vsekakor zgleda, da je med vpletenimi v preiskavo odgovorni iz podjetja, vključenega v konzorcij Mistral, pri katerem je bil Jerco zaposlen. Poleg njega naj bi bili v preiskavo vpleteni tudi nekateri vodstveni uslužbenci ladjedelnice. Halo, v kateri je prišlo do smrtno nesreče, so zasegli, zato pa je v njej proizvodnja začasno prekinjena.

Prefekt De Lorenzo z bratom umrlega hrvaškega delavca (zgoraj) in med polaganjem cvetja k obeležju v ladjedelnici (desno)

ALTRAN

DAN OSVOBODITVE - Včeraj spominske slovesnosti v Trziču in Gorici

Varnost na prvem mestu

Pred ladjedelnico odločen poziv družbi Fincantieri k nadzorovanju zunanjih podjetij - Sindikati napovedujejo pokrajisko stavko

Tradicionalno svečanost pred spomenikom, ki je posvečen 503 delavcem trziške ladjedelnice, padlim v odporu in osvobodilnem boju, je včeraj preveval občutek ganjenosti zaradi smrti 41-hrvaškega varilca Jerca Juka. Osrednji govornik, deželni tajnik sindikata UIL, Luca Visintin se je poleg Juka spomnil še drugih pet delavcev, ki so izgubili življenje na delovnem mestu v torek v raznih krajih Italije, zatem pa je poudaril, da je treba več pozornosti nameniti spoštovanju varnostnih predpisov. Vsaka napaka delavcev je po besedah Visintina vezana na slabe delovne pogoje, na prehitre ritme proizvodnje, na stres in utrujenost ter na pre nizko število kontrol; varnost na delu je po drugi strani odvisna od organizacije delovnega procesa in od čuta odgovornosti delodajalcev. Visintin je poudaril, da se je v torek ponesrečil delavec zunanjega podjetja, ne glede na to pa za njegovo smrt nosi odgovornost tudi družba Fincantieri. Le-ta bi namreč morala nadzorovati delo zunanjih podjetij in skrbeti, da spoštujejo varnostne predpise.

Ob Visintinu je pred spomenikom spregovoril tudi trziški župan Gianfranco Pizzolitto, poleg številnih delavcev, sindikalistov ter predstavnikov sekcij VZPI-ANPI iz Trziča, Štarancana, Ronk, Doberdoba in drugih okoliških občin pa sta na svečanosti bila prisotna tudi prefekt Roberto De Lorenzo in kvestor Claudio Gatti. Izstopala je tudi prisotnost direktorja ladjedelnice Carla De Marca in odgovornega za osebje Paola Fabbrija.

Na slovesnosti so bili prisotni tudi predstavniki pokrajinskih tajništva sindikatov CGIL, CISL in UIL, ki v popoldanskih urah so za prvo polovico maja oklicali pokrajinsko stavko industrijskega sektorja. »Pred smrtno nesrečo se je poškodovalo več delavcev, vendar so bile njihove poškodbe namerno podcenjevale in neupoštevane,« so poudarili sindikalisti, predstavniki sindikata kovinarjev FIOM pa so napovedali, da bo njihova sindikalna organizacija vložila civilno tožbo v procesu zaradi smrti Jerca Juka.

Spominu padlih v odporu so se včeraj poklonili tudi v Gorici. Delegacija, ki so sestavljali občinski odbornik Stefano Ceretta, viceprefekt Rita Ilda Riccio, kvestor Claudio Gatti, deželni svetnik Roberto Antonaz in pokrajinski podpredsednik Enrico

Udeleženci včerajšnje svečanosti pri spomeniku pred trziško ladjedelnico (desno) in polaganje vencev pred goriško železniško postajo

ALTRAN, BUMBACA

Gherghetta je položila venec pred železniško postajo in pred spomenik žrtvam koncentracijskih taborišč. Vilma Brajnik je pred obeležjem prebrala pesem Prima Levija, v imenu SKGZ pa je bil prisoten Igor

Komel. Delegacija je zatem položila venec v spominskem parku in na glavnem pokopališču. Tu so se najprej poklonili padlim v odporu, nato pa so postali pred spomenikom jugoslovanskim vojakom. Goriški

mestni redarji so položili vence v zaporu v ulici Barzellini, na trgu delle Milizie v grajskem naselju, na grobu partizanov na pokopališču v Pevni in na grobu partizanov na pokopališču v Ločniku.

TRŽIČ

Prebivalci Laškega brezplačno do Vileša

Prebivalci Laškega, ki so opremljeni s sistemom »telepass«, bodo v poletnih mesecih lahko brezplačno vozili po avtocestnem odseku med Moščenicami in Vilešem. To jim bo omogočila konvencija, ki jo bosta v prihodnjih dneh podpisala goriška pokrajina in družba Autovie venete. Za sprostitev avtoceste za krajane so se odločili zaradi zaprtja državne ceste št. 305 med Ronkami in Trzičem, pod katero že dva meseca gradijo podvoz. »Doslej so bile prometne težave zaradi zaprtja državne ceste št. 305 omejene, situacija pa bi se lahko poslabšala s prihodom poletja, ko bomo beležili porast prometa proti počitniškim središčem v Sloveniji in Hrvaškem. Zaradi tega pripravljamo konvencijo z družbo Autovie venete, na podlagi katere krajani ne bodo več koristili petdesetodstotnega popusta pri vožnji med Vilešem in Moščenicami, pač pa skoraj stoodstotni,« je včeraj pojasnil predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, ki se bo v prihodnjih dneh srečal s prebivalci trziškega rajona Aris-San Polo. Pogovorili se bodo o povezovalni cesti, ki so jo zgradili ob cesti št. 305 in ob kateri bodo okrepili javno razsvetljavo.

OB 25. APRILU

Današnje svečanosti

Osrednje svečanosti ob 25. aprilu bodo potekale danes. V Gorici bodo mestne oblasti ob 10.30 položile venec v spominskem parku. Delegacija SSO bo ob 11. uri položila venec na glavnem pokopališču. Ob 12. uri se bosta odpravili k spomenikoma na glavnem pokopališču delegaciji zveze VZPI-ANPI in SKGZ; govorila bo Majda Bratina.

V Štandrežu bo ob 11. uri pred spomenikom nastop članov bivšega moškega zbora Oton Župančič in vokalne skupine Sraka, govorila bosta pokrajinski odbornik Maurizio Salomoni in Sara Hoban. Svečanosti bosta tudi v Pevni ob 9.15, v Podgori ob 10. uri, kjer bosta zapela zbora Podgora in Soča, spregovorila pa bosta zgodovinarica Alessandra Kersevan in nekdanji slovenski veleposlanik Štefan Cigoj; sledilo bo srečanje na sedežu društva Palgrave, kjer bodo obeležili 25-letnico pobratenja med podgorskimi in novogoriškimi borci. V Števerjanu se bodo poklonili padlim ob 13. uri na glavnem trgu, sledila bo svečanost na Jazbinah; komemoraciji prireja Mladinska iniciativa SKGZ. V Doberdobi bo ob 10. uri maša za padle v NOB. Ob 10.45 bodo položili vence v Doberdobi, ob 11. uri v Jamljah in ob 11.15 na Palkišču. Ob 11.30 bo na Poljanah osrednja slovesnost; govoril bo župan Paolo Vizintin, sodelovali bodo orkester Kras, zbor Jezero in KD Kremenjak. V sovodenjski občini bo danes ob 10.30 slovesnost na Vrhu, ob 10.50 v Sovodnjah, ob 11.10 na Peči in ob 11.30 v Rupih.

V Trziču bodo položili vence ob 9. uri na trgu Unità d'Italia; ob 9.30 bo s trga Aldo Moro pred bolnišnico San Polo krenil sprevod, ki bo obšel obeležja v mestu. V Ronkah bo ob 9.45 bo izpred županstva startal obhod obeležij, ob 10.30 pa bo pred knjižnico slovesnost. Na Bevkovem trgu v Novi Gorici bo ob 17.30 proslava v počastitev dneva upora proti okupatorju; slavnostni govornik bo župan Mirko Brulc, v primeru slabega vremena bo slovesnost v novi športni dvorani.

ZA-KLOP-KA MISLI

Mladi in politika, kritičnost in brezbrižnost

»Lepo je, veš, mama, lepo je živeti, toda, za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti!«

Karel Destovnik Kajuh

Mladi in politika, kritičnost in brezbrižnost. Povod za sledeče razmišljanje so nudile izjave nekaterih šestnajstletnikov ob povabilu avtorja tega članka, naj izrazijo svoje mnenje glede politične kampanje v Italiji (bili smo še v predvolilnem obdobju); njihovi odgovori so jasno nakazovali, da vprašani niso razlikovali med Pd in Pdl. Kaj šele, da bi bili poučeni o vzrokih izgrediv v Tibetu in Myanmaru. Dolžnost vsakega mladega zavednega državljana pa je minimalna osveščenost o dogajanju na svetovnem in lokalnem političnem prizorišču.

Tuji mediji se sprašujejo, kako je bil tak izid političnih volitev v Italiji sploh možen. Verjetno gre razlog za uspeh mo-

žiclja, ki prekernim delavkam svetuje, naj poročijo milijonarje, pripisovati tudi prenizki informiranosti, ki vlada v vseh starostnih pasovih italijanskih volilcev, zlasti pa prav med mladimi. Obče veljavno pravilo, po katerem je najboljša obramba informacija in izobrazba, velja tudi v tem primeru, ko z magičnimi besedami »manj davkov« izgubi »popolno bue« vsakršno razsodnost. Sicer je tudi raven poznavanja preteklosti mladega italijanskega volivca šokantno nizka: »Mussolini? Razumeti moraš, da je kljub vsemu, kar mu očitajo, naredil tudi mnogo dobrega: dal je izsušiti zemljišča v okolici Rima, v Libiji je napravil čudovite ceste. Matteotti? Gramsci? Ne, teh ne poznam. Ampak pustimo to. Vprašanje je, kako je lahko večina mladih tako brezbrižnih do cirkuškega dogajanja v italijanski politiki. Je za to kriva vzgoja znotraj družinskih krogov? Starši, ki namesto da bi razpravljali z otroki, jih raje spodbujajo v potrošništvo? Je mogoče razlog v tem, da nas mediji bombardirajo z informacijami, ki nas dobesedno preplavljajo, toliko da se posamezniku upira, da bi segel po časopisih, tednikih, sledil poročilom, ker »govorijo vedno isto, vedno tisto, in poleg tega še tisočkrat.« ? Ali pa je morda zaradi tega, ker iščemo pri naših letih zglede, vzore, kujemo svoje

principe, prepričanja in ideje. Veliko mladih obožuje Zapatera. Ampak ali najdemo med italijanskimi politiki nekoga, ki bi bil vreden zaupanja? V državi, kjer zgle-da, da je glavno geslo: uničiti nasprotnika, ali pa: protestirati, ni važno za kaj, važno je, da pride do kreganja, nimajo kaj iskati. V kom pa? Stranke, ki si niso enotne in še same ne vedo kaj in kam, nikoli zadovoljen mož s cigaro, debeluhar, ki vodi svojo osebno bitko proti splavu in na koncu še ves presenečen izjavlja, da si tako nizke podpore sploh ni pričakoval, predstavniki katoliške Cerkve, ki se vse bolj in bolj vmešavajo v notranje zadeve države, politiki, ki pljuvajo drug na drugega, če pa ne, se obmetavajo z mobiteli. Potem pa spet taki, ki ob katastrofi praznujejo z mortadelo in taki, katerim je bilo ponovno izraženo zaupanje, ki so si, zato da bi izzivali, dali natisniti majico s polemično vinjeto glede dogajanj v islamskem svetu. To je cirkus, v katerem mladi zaman iščejo ljudi trdnih principov in neke, vsaj minimalne, prisotnosti morale. Kdor je verjel izjavam, da bo nova vlada delovala v znamenju nenapadalnosti in dialoga, si je lahko razjasnil pojme na prvi tiskovni konferenci po izidu rezultatov, ob izredno spoštljivem odgovoru, ki ga je novoizvoljeni predsednik vlade dal novinarki, ko ga je ta vprašala, če

pomeni tesnejše sodelovanje to, da bo predsedstvo ene izmed dveh zborskih zastupanih predstavnikov opozicije. Trditve, obljube, ideje, ki se bijejo. Pokvarjeno in skorumpirano okolje, kjer prevladujejo osebni interesi. Za narodov blagor, so nas v šoli učili ob analizi Cankarjevih del. To je okolje, ki so ga ustvarili ljudje, ki smo jih izvolili, jim zaupali in nosijo zato tudi veliko odgovornost do vseh nas. Se tega zavedajo?

Kaj pa vidijo mladi tu v dogajanju znotraj slovenske manjšine? Še vedno uveljavljena ozkogledna prepričanja, večna delitev beli-rdeči. Skrajni čas, da bi prišlo do premostitve. Verjetno je tako razmišljanje opravičljivo le še pri naših notih (njim je treba tudi razložiti, da ne socialisti in niti komunisti niso dosegli praga zadostnih glasov za predstavništvo v parlamentu), kajti morda le še oni imajo svoje upravičene razloge za tak način

mišljenja. Po nekaterih družinah se otrokom ta prepričanja še vtepajo v glavo, čeprav bi jim morala biti prepuščena svoboda, da sami in svobodno razmišljajo. Po Pahorjevih besedah, smo najprej Slovenci, potem pa vse ostalo. Kot kažejo izidi deželnih volitev, so se nekateri volivci odločili, da bodo tej obliki sodelovanja verjeli, čeprav so na račun narave tega že nastale polemike. Dovolj je trenj in odvečnega kreganja. Upati moramo, da bo naslednjič manj puhlih glav in več osveščenosti s strani mladih in da nas bo kdo povprašal za mnenje. Zahtevati minimalno politično angažiranost je morda preveč, saj je dediščina leta '68 res zgodovina! Če nas kdo posluša, imamo kaj povedati. Morda ne bomo vedno objektivni, ampak kritičnih pogledov smo le sposobni. Drugače pa si bomo nataknil slušalke in mirno gojili naprej lastno brezbrižnost do dogajanja okrog nas.

ANKETA - Pahorjeva Nekropola

Koliko mladih je prebralo knjigo?

POTOPIS - Ivanini vtisi

Irska je maskilistični pub

Med potepanjem po zeleni deželi razmišljanja o Ircih in irščini ter Slovencih in slovenščini

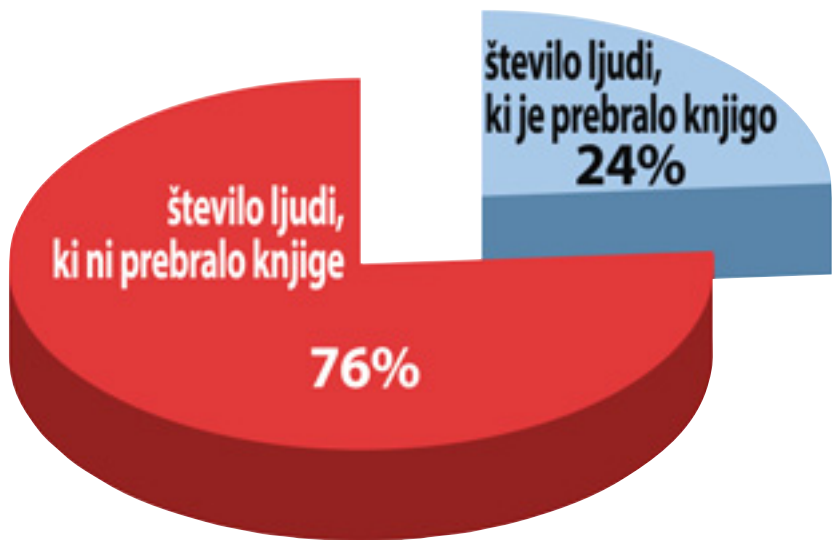
Idila? Hja, mogoče. Za nekatere seveda, za druge je Irska dežela tisočerih pubov, bolj ali manj tradicionalnih, bolj ali manj velikih, bolj ali manj priljubljenih, v katerih dosledno sedi stalno spreminjajoča se kopica ljudi in srka temni irski nektar. Kopica moških ponavadi. Ženske nimajo časa za tako lenarjenje, večini so preveč zaposlene z družinami ali pa s poskusi, da bi jo ustvarile. Pubi so gotovo eden izmed simbolov Irske in mesto, kjer se Irci med seboj najbolj povežejo. Vrhunec pa seveda je na St. Patrick's day. To je državni praznik, kjer se vsi Irci povežejo in nazdravljajo patronu, simbol narodne pripadnosti. Konec koncev je to še vedno izgovor, da bi nečemu nazdravili in nagnili kozarce, nekaj v stilu Sv. Martina v zamejstvu. Irci - to je zame tudi čisto svoj po-

jem. Irec je prebivalec Irske, pika. Več desetletij se je Irec upiral angleški oblasti, češ da ima kot član drugega naroda pravico do svoje države. In je zmagal. Sedaj Irec ima svojo irsko državo, svojo irsko zastavo in svojo irsko himno. Ponosen, narodno zaveden Irec, ki je s trudom in človeškimi žrtvami veliko ustvaril v zadnjih desetletjih. Ponosen, narodno zaveden Irec, ki pa govori angleško, ki je pozabil na svoj jezik. Kakšen pa je lahko Irec brez irščine? Kakšen pa bi bil Slovenec brez slovenščine? Imel bi v žepu le sladko iluzijo, da obstaja. Irec pa s tem dobro shaja, ne vidi mlinov v svoji bitki.

Saj vem, pričakoval si od mene bolj potopisni članek, ki opeva lepote Irske, očarljive klife in reklamno našteva znamenitosti, ki sem si jih ogledala. Pa si se uš-

tel in bereš neambiciozna mnenja in medle pripombe, ki ne služijo ničemer kot le samim sebi. Lahko še enkrat poskusim. Od začetka.

Potovanje po Irski. Razprostrte planjave živo zelenih travnikov in osamljena hiša na gričku, melanholična razvalina mogoče, skrita nekje pri bregu umirjene reke, krave, ki svoje gobce tičijo čisto pri tleh in izbirajo med neokusnejšimi bilkami in najboljšo bohotno deteljo. Nato pa več milj dolga peščena obala in divji ocean, ki v Irsko klesa kamnite zobe in ustvarja mogočne in nevarne čeri. Čist zrak in globoko, široko nebo, oblaki tu pa tam, veter in dež, spet sonce. V teku ene minute. Zdravo življenje v skladu z naravo in obujanje starih keltskih tradicij ... Idila? Hja, mogoče. ..

Vsakdo je prej ali slej, hote ali nehote, z veseljem ali naveličano, vzel v roke kako znano knjigo in jo prebral. Naslove pomembnih klasikov bi lahko naštevali v nedogled. Tokrat pa se je Klop osredotočil na eno samo knjigo, ki že kar nekaj časa priteguje pozornost medijev, kritikov in bralcev, ker je neposredno vezana z današnjim datumom. To je Pahorjevo delo Nekropola. O njej so vsi slišali, ko-

liko mladih pa jo je prebralo? Ozrli smo se naokoli in se o tem malo pozanimali. Rezultati so naravnost osupljivi, kar oglejte si graf. Dodajmo tudi to, da so mnogi odgovorili, da bodo knjigo gotovo prebrali, nekateri pa so jo začeli brati, vendar je niso dokončali.

Klop vam svetuje, da se pridno lotite branja te knjige, škodilo vam prav gotovo ne bo!

jasno

zmerno oblačno

oblačno

rahel dež

zmeren dež

močan dež

nevihte

veter

megla

rahel sneg

zmeren sneg

močan sneg

topla fronta

hladna fronta

okluzija

izobara

C središče ciklona

A središče anticiklona

Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7 in 13 uri.

Naše kraje bo oplazila oslabiljena atlantska fronta. Ob koncu tedna bodo proti nam pritekali bolj suhi severni tokovi.

Oslabljena vremenska fronta se bo v petek čez dan počasi pomikala čez srednjo Evropo in tudi čez Slovenijo. Nad naše kraje bo dotekal vlažen in v višinah nekoliko hladnejši zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.02 in zatone ob 20.05.
Dolžina dneva 14.03.

LUNINE MENE
Luna vzide ob 1.00 in zatone ob 8.33.

PLIMOVANJE
Danes: ob 7.11 najnižje -37 cm, ob 14.32 najvišje 13 cm, ob 17.07 najnižje 7 cm, ob 23.30 najvišje 21 cm.
Jutri: ob 8.08 najnižje -29 cm, ob 17.18 najvišje 13 cm, ob 20.26 najnižje 13 cm, ob 23.04 najvišje 14 cm.

BIOPROGNOZA
Danes bo vremenski vpliv obremenjen, veliko ljudi bo imelo z vremenom povezane težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Priporočamo večjo previdnost. Zvečer in ponoči bo obremenitev oslabela.

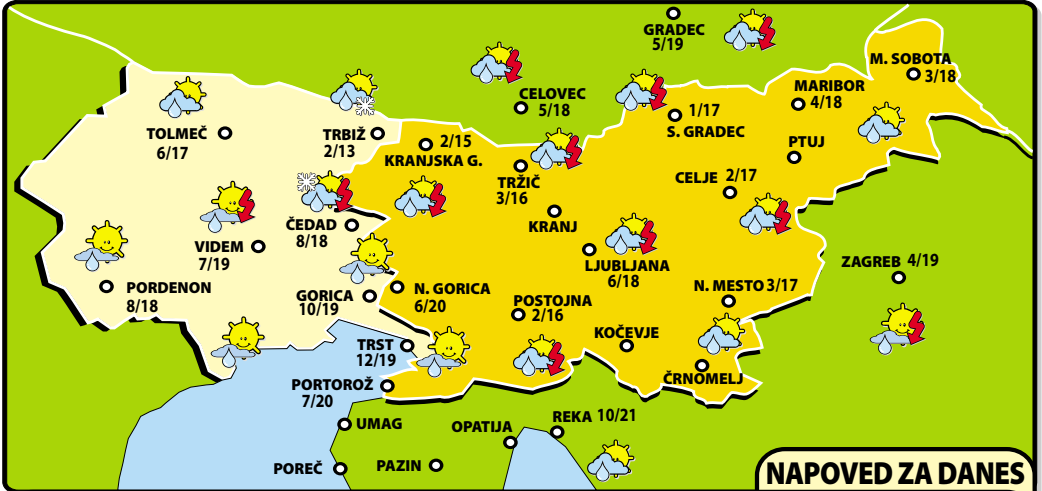
MORJE
Morje mirno, temperatura morja 13,3 stopinje C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	15	2000 m	1
1000 m	10	2500 m	2
1500 m	5	2864 m	4

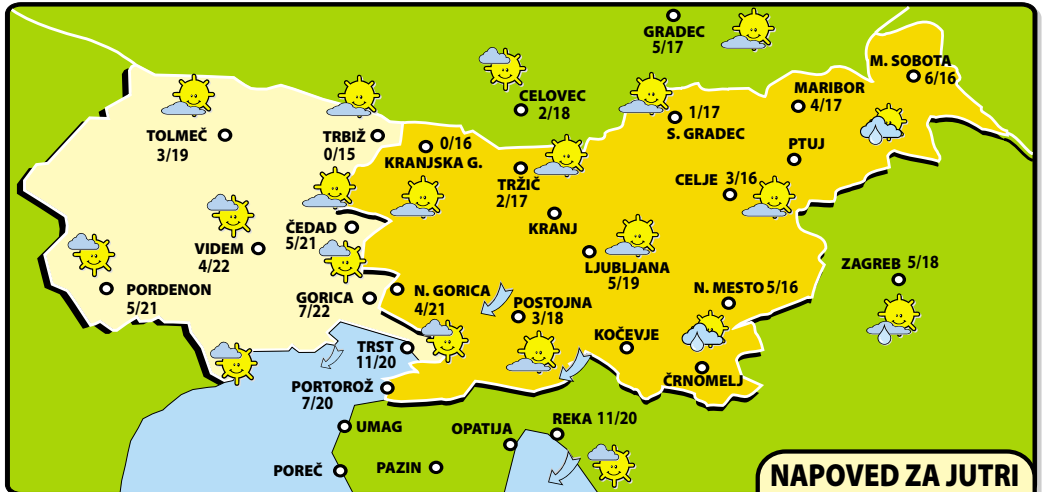
UV INDEKS
Ob jasnem vremenu bo UV indeks sredi dneva v gorah 7,5; po nižinah 6,5; ob oblačnem vremenu ne bo presegel 3.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Spremenljivo oblačno bo z možnostjo krajevnih ploh in posameznih neviht. Vmes bodo možne delne razjasnitve.

Spremenljivo do pretežno oblačno bo. Predvsem popoldne se bodo pojavljale krajevne padavine, večinoma plohe in nevihte. Najnižje jutranje temperature bodo od 2 do 7, najvišje dnevne od 14 do 20 stopinj C.

Dopoldne bo pretežno jasno in delno oblačno, ob morju bo pihala šibka burja. V popoldanskih urah bo v južnejših nižinskih predelih in ob morju delno jasno, v gorah in v predgorju spremenljivo. V nižjih plasteh se bo zadrževal suh zrak.

V soboto bo na zahodu delno jasno, drugod pa zmerno do pretežno oblačno s krajevnimi plohami. Na Primorskem bo pihala zmerna burja. V nedeljo bo večinoma sončno.

NOVA ZELANDIJA - Zaradi podnebnih sprememb Največji ledenik Tasman bo v nekaj letih povsem izginil

WELLINGTON - Največji ledenik na Novi Zelandiji se zaradi podnebnih sprememb zelo hitro zmanjšuje in bo po mnenju strokovnjakov v nekaj letih popolnoma izginil, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Kot je povedal Martin Brook z univerze v Masseyu, se 23 kilometrov dolg ledenik Tasman na jugu Nove Zelandije tali s hitrostjo približno 500 do 820 metrov na leto.

"Postalo je preprosto pretoplo, da

bi se ledenik lahko obdržal na tako nizki nadmorski višini. Ledenik se dviga le 730 metrov nad morje, kar pomeni, da bo s časom popolnoma izginil," je dejal Brook. Hitro segrevanje je s taljenjem ledenika povzročilo še en pojav. Ob vznožju ledenika je nastalo sedem kilometrov dolgo in dva kilometra široko jezero, ki pred 35 leti sploh še ni obstajalo.

"Zadnja obsežnejša raziskava o ledeniku je bila opravljena leta 1990, od ta-

krat pa se je ta vsako leto zmanjševal v povprečju za 180 metrov," je še dejal Brook. Jezero ob vznožju ledenika se na drugi povečuje še hitreje, saj je čedalje več ledu tudi pod vodno gladino.

Medtem je raziskava, ki jo je lansko leto opravil novozelandski Inštitut za raziskavo voda in ozračja, pokazala, da se je površina ledu v novozelandskih Južnih Alpah v zadnjih 30 letih zmanjšala kar za 11 odstotkov. (STA)

KITAJSKA - V naravnem rezervatu Wolong V gradnji največji center za vzrejo pand

PEKING - Na Kitajskem so začeli graditi največji center za vzrejo pand. Prva gradbena dela na območju naravnega rezervata Wolong v provinci Sečuan naj bi se končala konec leta, so sporočili predstavniki rezervata. "To bo največji center za pande glede na površino in njegovo delovanje. Poleg ograd za hranjenje in vzrejo bo center imel tudi okoli 19.400 kvadratnih metrov igrišča za pande. Zmogljivosti centra naj bi bile okoli 200 pand.

Pande, ki so ena izmed najbolj ogroženih vrst živali na svetu, so redko naravno bogastvo Kitajske. Novembra lani je v ujetništvo na Kitajskem živeli 239 velikih pand, 27 pa jih je živelo izven države. V divjini naj bi živelo okoli 1590 pand, ki so znane po tem, da jim razmnoževanje ne gre prav posebno od rok.

V Srbiji v Donavi ujeli 2,3 metra dolgega soma

BEOGRAD - Dvojica ribičev je v reki Donava v bližini srbskega mesta Smederevo ujela prvega letošnjega kapitalnega soma, dolgega 2,3 metra in težkega kar 60 kilogramov, poroča srbska tiskovna agencija Beta. Kot je razkril ribič Dragan Kostić, je bil v čolnu sam, ko je začutil, da se je v njegovo mrežo ujelo nekaj težkega. Sprva je mislil, da je ujel kak star štedilnik, a ko se je ribič začel približevati obali, se je začel pravi boj.

Draganu je na pomoč priskočil sosod Ljube in skupaj sta soma obvladala. Podjetje River guard, ki skrbi za ohranitev reke pred krivolovci, je odkupilo ulov in soma velikana vrnilo v globline.

Tehnologija bo pomagala vrniti berlinski zid

BERLIN - Turisti, ki so bili doslej razočarani, ker je od znamenitega Berlinskega zidu ostalo le malo, si bodo od 1. maja lahko celoten zid pričarali s pomočjo posebne naprave, ki so jo te dni predstavili v Berlinu. Napravo bodo lahko najeli, z njeno pomočjo pa bodo lahko videli, kako je na kraju, kjer bodo stali, nekoč bil videti znameniti zid. Naprava, ki so jo poimenovali MauerGuide, sodi v okvir načrtov mestnih oblasti po ohranitvi zgodovine zidu, ki so ga komunistične oblasti vrhovnega Berlina postavile leta 1961, da bi preprečile prebivalcem množičen odhod v zahodni del mesta.

Naprava temelji na GPS tehnologiji, s fotografijami, video in zvočnimi posnetki pa predstavlja zgodovino berlinskega zidu na petih ključnih krajih, kjer je nekoč stal zid. Komentarji v angleškem in nemškem jeziku bodo turistom tudi omogočili, da si bodo lahko zid ogledali samostojno.

Turkmenistan: Koledar brez imen Turkmenbašija

AŠKABAD - Turkmenistanski predsednik Gurbanguli Berdimuhamedov je odpravil koledar, ki ga je pred časom uvedel njegov predhodnik Saparmurat Nijazov, znan tudi pod vzdevkom Turkmenbaši. Slednji je mesece v letu med drugim poimenoval po sebi in svoji mami. "Imena mesecev in dni morajo biti skladna z mednarodnimi standardi," je na sredini novinarski konferenci po seji vlade pojasnil Berdimuhamedov. Njegov predhodnik Nijazov je koledar spremenil pred šestimi leti.

Turkmenbaši ali "oče Turkmenov", je mesece v letu, pa tudi dneve v tednu, poimenoval po sebi, mami in svoji knjigi Ruhnama. Slednja je med drugim tudi obvezno čtivo za študente in vladne uslužbence. Sobota se je v Turkmenistanu do srede imenovala ruhnama. Nekateri drugi meseci in dnevi so bili poimenovani po turkmenistanskih simbolih neodvisnosti in pomembnih osebnostih v turkmenistanski zgodovini. (STA)